

ÖZEL
ELİT ÖZEL EĞİTİM
VE REHABİLİTASYON MERKEZİ

İÇİNDEKİLER

0. GİRİŞ

1. DİSLEKSİ NEDİR ?

2. ERKEN TEŞHİS VE ÖNLEM

3. DİL VE KONUŞMA GELİŞİMİ

4. AİLEVİ DURUM VE SOSYAL ÇEVRE

5. OKUL İLE ANNE-BABA ARASINDAKİ ETKİLEŞİM

6. OKUL HAYATINDA, DİSLEKSİK ÇOCUĞA NE FAYDALI OLUR ?

7. GÜDÜLEME VE ÖZGÜVEN

8. ÖĞRENME STRATEJİLERİ VE STİLLERİ

9. EVDE ALIŞTIRMA YAPMAK

10. BİLGİSAYAR KULLANIMI

11. YABANCI DİL ÖĞRENİMİ

12. OKUL SONRASI YAŞAM

13. DİSKALKULİ

14. DİSLEKSİK ÇOCUKLARIN HAKLARI

0. GİRİŞ

Bu rehber Elit Özel Eğitim ve Rehabilitasyon merkezi tarafından hazırlanmıştır.

Disleksiye içeren okuma-yazma zorlukları üzerine yazılmış olan bu rehber, sadece anne – babalar için değil, onlarla disleksik bir çocuk hakkında konuşurken bir rehbera başvurmak isteyebilecek öğretmenler ve uzmanlar için de faydalıdır.

Rehberin içeriği, anne – babalar ve öğretmenler tarafından seçilen birçok konuyu kapsamaktadır. Rehber, disleksik çocukların evde ve okulda karşılaştıkları sorunları, öğrenme stratejileri ve stillerini, disleksisi olan çocukların gerek anadillerinde gerekse yabancı dillerde okuma yazma etkinliklerinde nasıl destekleneceğine dair bilgileri içermektedir.

1. DİSLEKSİ NEDİR?

Ben disleksiğim....

Annem ve Babam, ben okula başlayıncaya kadar, benimle ilgili ciddi bir sorun yaşamadılar. Okumayı, diğer çocuklardan daha uzun sürede öğrendiğimi fark ettim; bu yüzden kitaplardan uzak durdum. Çok uğraşmama rağmen, el yazım da o kadar iyi değildi. Tahtada yazılanları defterime geçirmek çok uzun zaman alıyordu ve hatasız yazmayı hiçbir zaman başaramadım. Hecelemek benim için hala bir kabustur! Okul çantam hep karma karışıktı ve aradığımı bulmam saatler sürerdi.

Sınıfta beni ezerlerdi, çünkü en iyilerin arasında değildim. Çoğu zaman öğretmenin verdiği talimatları anlamazdım ve sormaya çekinirdim çünkü yapılan işte her zaman geri kalırdım. Sınıfta dikkatim çok çabuk dağılırdı ve okuldan nefret ederdim. Öğretmenlerin bana taktıklarını düşünürdüm ve sık sık tembel ve aptal olduğumu söylerlerdi.

Oyun alanında, hemen lider olurdum çünkü bir sürü fikrim olurdu. Anne ve babam, özellikle iki ablam da sınıflarında en iyilerin arasındayken, benim okulda zorluk çekmem karşısında, evde hayrete düşüyorlardı. Okulu bittiğinde, kendime güvenim azalmıştı ve gelecek için iyimser düşünmüyordum.

Bana disleksiden bahseden yakın bir arkadaşım olmasaydı, sonum ne olurdu bilmiyorum ? bilgisayar bilimleri okumayı sorun yaşamaksızın sürdürürdüm ve bugün kendi işimi başarıyla yürütüyorum.

Artık disleksik olmamdan dolayı hiçbir sorun yaşamıyorum; ama annem-babam ve öğretmenim disleksi hakkında zamanında bilgi sahibi olsalardı, okulda çektiğim bir sürü sıkıntı önlenebilirdi.

MARC

DİSLEKSİ

**PES
ETME!**

**MUTLAKA
BİR YOL
BULUNUR.**

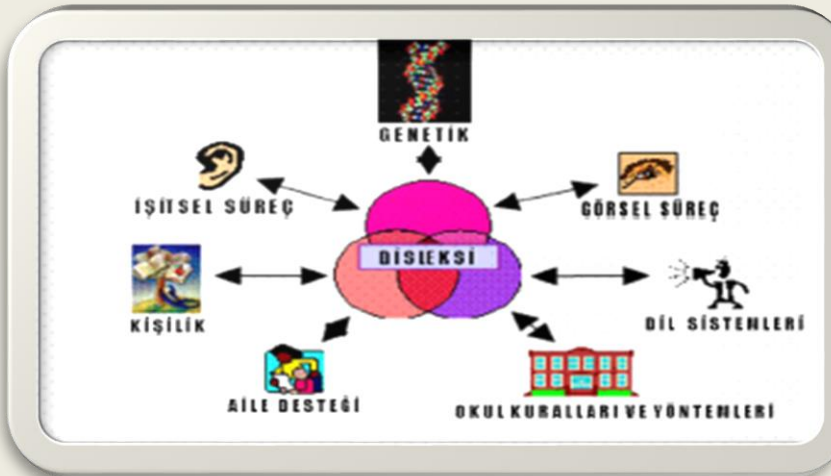
DİSLEKSİNİN TANIMI;

Disleksi; okuma, heceleme ve yazmada yaşanan sorunlarla kendini gösteren bir çeşit bilgi işleme zorluğudur. Birçok durumda sorunlar aşağıdaki gibi tanımlanabilir :

- Kelimeleri tanıma ve hatırlama
- Verilen talimatları takip etme
- Kelimelerdeki harfleri, cümlelerdeki kelimeleri, metinlerdeki cümleleri sıraya koyma
- Duyulanı ve / veya okunanı tanıma ve anlama /işitsel ve görsel süreç)
- Heceleme ve dil bilgisinde zayıflık
- Organizasyon
- Çoğu durumda, ekstra sorunlar (koordinasyon, diskalkuli, disgrafi, hiperaktivite, görsel problemler vs.)

Bunlarla beraber, özgüven yetersizliği ve düşük motivasyon görülebilir. Okuma, yazma ve hecelemede yaşanan sıkıntılar; disleksiklerin sahip olduğu yaratıcılık ve / veya görsel / teknik gibi alanlardaki yetenekleri sayesinde telafi edilebilir.

Genler, işitsel ve / veya görsel süreç güçlükleri, eğitim gibi birçok etken faktör; aşağıda gösterildiği gibi birbirlerini çok yönlü bir şekilde etkiler.

ETKEN FAKTÖRLER

GENETİK

‘ Bu, ailemde senelerdir var! ’

İŞİTSEL SÜREÇ

‘Bazı harflerin sesleri aynı! ’

GÖRSEL SÜREÇ

‘ Harfler bazen iç içe geçiyor! ’

KİŞİLİK

Örneğin:
‘sınıfın maskarası’

DİL SİSTEMLERİ

‘Duyduklarımı yazabilir miyim? ’

EVDE DESTEK

‘Biraz insaflı olun! ’

OKUL

‘Yeteneklerimi keşfedin!’

Belirtilere Dikkat!

OKUL ÖNCESİ (3 - 5 yaş)

- sesleri, kelimeleri, harfleri hatırlamada güçlük
- alfabedeki ve kelimelerdeki harflerin, verilen talimatların,vs. sıralarını hatırlamada güçlük
- okunuşu benzer olan kelimeleri karıştırma
- kopyalama ve boyamada zayıflık
- zayıf hafıza
- ailede disleksi olması
- Bazı aktivitelerde yavaş tepki verme (harf/kelime oyunları.....)

OKUL ÖNCESİ

İLKÖĞRETİM (6 - 11 yaş)

- okula gitmede isteksizlik
- kelimeleri/harfleri/sesleri öğrenmede güçlük
- verilen talimatları takip etmede güçlük
- kelimeleri harflere veya hecelere ayırmada güçlük
- kelime ve ses bilgisinde zayıflık
- Okuma ve/veya hecelemede güçlük
- organize olamama
- davranış bozuklukları, asabiyet gösterebilir.

İLKÖĞRETİM

ORTAÖĞRETİM (12 - 18 yaş)

- okurken ve/veya hecelerken harf ve seslerin sıralanmasında güçlük
- ödev ve yazılı çalışmaların çok zaman alması
- zamanı yetiştirememe
- hatırlama ve organize olmada güçlük
- sürekli bir asabiyet hali
- okuldan kaçmak için çeşitli taktikler geliştirme

ORTAÖĞRETİM

ORTAOKUL SONRASI (yükseköğretim, iş hayatı)

- telafi mekanizmalarına başvurma (okuma-yazmadan kaçınmak için)
- özgüven eksikliği (okuldaki deneyimlere bağlı olarak; disleksi derneklerinden yardım alınabilir)
- organize olamama (teknoloji kullanımında, eğitimde)
- fazla okuma-yazma gerektirmeyen işler

SONRASI

2. ERKEN TEŞHİS VE ÖNLEM

Okuma, yazma ve hecelemede zorluk çekme riski taşıyan çocukların erken teşhisi

Okuma, yazma ve hecelemeyi öğrenmede yaşanan zorluklar her dilde ve her ülkede ki çocuklarda görülür. Her ne kadar ülkelere özgü eğitim sistemleri ve dil gelişimleri farklı sonuçlar yaratsa da; aynı alfabe sistemine sahip kültürlerdeki çocuklar, benzer sorunlarla karşılaşmaktadır. Son yirmi yıldır, farklı ülkelerdeki araştırmacılar, bir çocuğun okuma- yazma zorluğu çekip çekmeyeceğinin, 5-6 yaşlarına kadar gelişen belli becerilerinin gözlemlenmesiyle tahmin edilebileceğini fark etmişlerdir. ‘ Disleksi olma riski taşıyan çocuklar ’ aşağıdaki hususlarda sorun yaşayabilir:

BECERİLER	NASIL ANLAŞILIR?
fonolojik farkındalık - Kafiyelerin farkında olmak - kafiye üretme	"Hangi iki sözcük kafiyelidir: dün-gün-kan?" "Bak' kelimesi ile kafiyeli olan sözcükler bul"
- Seslerin ve kelimelerin sıralanışlarını ezberleme - Sesleri fark etme	"Yılın mevsimleri / haftanın günleri nelerdir?" "Gez-göz sözcükleri aynı şekilde mi söylenir? Değilse-fark nedir?"
- Kelimelerde ses ve hecelerin yerlerinin farkında olma - Ses-harf uyumunu öğrenme	"Anne' kelimesinin baş harfi nedir?" "A harfi, nasıl telaffuz edilir?"
görsel-uzamsal beceriler - Harflerin farkında olma - benzer harfleri ayırt etme	"Otobüs durağında hangi harf yazılı?" "Bu harfler aynı mı farklı mı? m-n, l-t, p-b-d-g"
motor beceriler - ince motor beceriler - motor koordinasyon - denge	"Çocuk boncukları ipe çabuk dizebiliyor mu?" "Çocuk topu yakalayabiliyor mu?" "Çocuk tek ayak üstünde durabiliyor mu?"
görsel-motor koordinasyon	"Buradaki şeklin aynısını çizebilir misin?"
konsantrasyon süresi	"Çocuk bir işe uzun süre konsantre olabiliyor mu?"

Bu sorunların, özellikle de dil becerilerine ilişkin olanlarının **erken teşhisi; disleksi riski taşıyan çocukların** belirlenmesinde yardımcı olabilir.

ERKEN TEŞHİS

Fonolojik farkındalık

Görsel-uzamsal beceriler

Motor beceriler

Konsantrasyon süresi

Fonolojik görsel ve motor beceriler, bir arada değerlendirilmeli

TARAMA YÖNTEMLERİ

Çocukların disleksi riski taşıyıp taşımadığını anlamaya yarayan en temel faktörler dikkate alınarak, bir takım tarama testleri geliştirilmiştir. bunların büyük bir kısmını, anketler ve fonolojik farkındalık testleri oluşturmaktadır.

Okuma-yazma ve hecelemede başarılı olup olunmayacağı, 3 – 6 yaş arasındaki çocukların %70 – 80’inde tahmin edilebilmektedir.

Ne yazık ki; disleksik çocuklar, genellikle okul eğitimleri başlamadan teşhis edilemiyor. Çoğu durumda, bu teşhis, ancak ilköğretim bitiminde gerçekleşiyor. Oysa **ÇOK DAHA ERKEN** yapılmalı.

Tarama Testleri

- Anketler
- Fonolojik farkındalık testleri

Önlem

Tercihen:

3 - 6 yaş arasındaki tüm çocukların, ayırım gözetmeksizin, bir erken müdahale programına katılmaları sağlanır.

DİSLEKSİNİN ÖNEMİ

Son on yıldır, disleksinin önlenmesi için **iki temel yaklaşım** dikkate alınmaktadır:

1. Okuma, yazma ve heceleme güçlüğüne artma riski taşıdığı tespit edilen çocuklara özel eğitim verilir.
2. Yaşları 3-6 arasında olan tüm çocuklar, okuma, yazma ve hecelemeyi öğrenmeye temel oluşturan genel programlarda yer alırlar.

Birçok ülkede yaşanan deneyimler **ikinci yaklaşımı** destekler görünmektedir. Eğer 3-6 yaş arasındaki her çocuk erken müdahale programına katılırsa:

- Risk altında olduğundan şüphelenen çocukların, diğerleriyle aralarında bir fark oluşması önlenir.
- Altı aylık bir program, okulda, çocuklara 2-3 yıllık bir başarı getirir.

Okuma, yazma ve heceleme güçlüğüne önlenmesine yönelik bilgilerimizi genişletmek için daha fazla araştırma yapılması gerekmektedir..

3.DİL VE KONUŞMA GELİŞİMİ

DİL KULLANIMINDA GEREKEN TEMEL BECERİLER

- Seslerin, kelimelerin ve cümlelerin işitsel algılanışı
 - Balık nerede?
- Tonlamanın algılanması
 - Öğreniyorsun! Öğreniyorsun!

Tonlamadaki farklılıklar farklı anlamlara yol açar!

- Kelime ve seslerin anlaşılması
 - Kedi köpeği kovalıyor. Köpek kediye kovalıyor.

Kelimelerin anlamlarını bilmen gerekir! Kelimelerin farklı şekillerde sıralanışı, farklı anlamlara yol açar!

- Seslerin telaffuzu
 - Kedi, bey, şal.... vb.
- Kök halindeki kelimelere farklı ekler getirme
 - Göster – gösterdi; taşı – taşıyor; kelime – kelimeler
- Kelimelerin cümle içinde yerleştirilmesi
 - Bir pantolon aldı.
 - Tavşan toprakta bir çukurda yaşıyor.

Bu temel dil becerilerinin yanı sıra, dil edinimini sağlayan ve dil gelişimini etkileyen başka yetenekler de vardır.

Sözlerin algılanması

? !

Dil kavrama

Dil ve telaffuz

Cümle kurmak

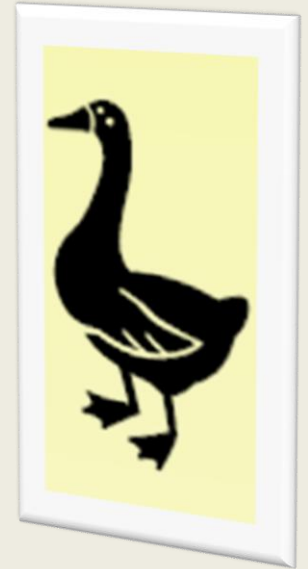

ALGI

- dokunma ile algılama - dokunma duyusu
 - nesnelere dokunma ve onları kavrama
 - sesleri "hissetme" (örnek: "m" - "p")
- işitsel algı - duyma
 - Ses nereden gelir?
 - sesi tanıma
 - farklı seslerden birine yoğunlaşma
 - farklı seslerin ayırt edilmesi
 - resimlerle seslerin ilişkilendirilmesi
 - Konuşmayı yazıya dökmek

Hece ve seslerin algılanabilmesi, yazma ve konuşma becerilerinin kazanılmasındaki en önemli unsurdur:

- Sesleri birbirinden ayırma
kara - yara; arı - ara; sev - sel
- Bir sesi tanıma
"masa", "resim" sözcüklerinde hiç "m" var mı?
"lamba" kelimesinin ilk/son harfi nedir?
- Sesler arasındaki farkı görme
 - Ortak sesleri olan kelimeler
serin - sele - sepet; bul - kul - pul
 - kafiye - l
imeler
tur - hur - ten
 - Uymayanı bulmak
taş - tel - sel
- Bir sesin yerine bir diğerini koymak
kaz - köz; tez - tuz

-görsel algı – görme

- İki şekil / resim arasındaki farklar nelerdir?
- Bu nesneyi tarif edebilir misin?
- P – d – b harfleri arasındaki fark nedir?

İyi bir görsel algı; okuma, yazma ve heceleme kazanımının ön koşuludur!

TELAFFUZU SAĞLAYANLAR

Dudaklar, dişler, dil, ağız ve öndamak; seslerin doğru telaffuz edilebilmesi için gereklidir. Onların karışık ve hızlı hareketleri, telaffuz edilecek seslerin oluşumunu sağlar.

Dil gelişiminin başında, harfleri yutma, kelimeleri farklı söyleme, basitleştirme gibi ‘telaffuz hataları’ nın oluşması doğaldır.

➤ **Örnek: araba – ayaba ; kedi – tedi Gibi.**

Ancak; bu hatalar 4 yaşından sonra da sıklıkla yapılıyorsa, bir uzmana danışın!

MOTOR GELİŞİMİ

Motor gelişimi: ayrıca, konuşma, yazma ve heceleme için de gereklidir.

Yazarken eli doğru şekilde hareket ettirebilmek için, ince motor becerilerine ihtiyaç duyulur.

Motor problemleri, konuşurken yapılan ağız hareketlerinde ve ona eşlik eden jest ve mimikler sırasında da görülebilir.

GÖRSEL NETLİK

HARFLERİN ÖĞRETİLMESİ

HARFLERİN AYIRT EDİLMESİ

d b

TELAFFUZ

KONUŞMA HATALARI..

İNCE MOTOR BECERİLERİ

AĞIZ HAREKETLERİ, JEST VE MİMİKLER..

Dil öğrenimi oldukça karmaşık bir süreçtir. İşte bazı ipuçları:

YAPILMASI GEREKENLER :)

- çocuğunuzla mümkün olduğunca konuşun;
- anneler henüz doğmamış çocuklarıyla (yaklaşık 6. aydan itibaren) konuşabilirler/konuşmalıdırlar;
- birlikte resimli kitaplara bakın, resimler hakkında konuşun;
- ona, ev içinde ve dışındaki çeşitli şeylerin adlarını söyletin
- çocuğa o an ne yaptığınızı söyleyin;
- çocuğu dinleyin;
- ona kitaplar okuyun;
- onunla dille ilgili oyunlar oynayın;
- ona tekerlemeler öğretin;
- her gün en az yarım saat boyunca; çocuğunuzla oynayın ve onunla televizyon veya başka dikkat dağıtıcı unsurların olmadığı bir ortamda konuşun;
- çocuğunuza, yanlışlarını kendisinin düzeltmesi için zaman verin.

YAPILMAMASI GEREKENLER :(

- televizyonu, kişisel iletişimin yerine koyma;
- çocuğun yanlışlarına gülme;
- herhangi bir yanlış yaptığında ona sırtını dönmek;
- Çocukla İletişim
- Resimli kitaplar
- Kelime haznesinin gelişimi
- Dil bilinci
- Pratik kurallar
- Sorunlar

 Çocukla iletişim

 Resimli kitaplar

 Kelime hazinesini geliştirme

 Dilsel farkındalık

 Problemler

4. AİLEVİ FARKINDALIK VE SOSYAL ÇEVRE

Bu sorun kimden ya da neden kaynaklanıyor?

Bu sorun hiç kimsenin suçu değildir!

** Disleksi birçok farklı faktörden kaynaklanabilir ve olumsuz aile ve okul koşullarından dolayı ilerleyebilir. Suçlayacak birini aramak normal bir tepkidir; fakat bunun kimseye bir faydası yoktur.

** Öte yandan, çocuğunuzun mutlaka tıbbi kontrolden (gözler ve kulaklarının) geçmesi gereklidir.

Çocuğumuzun zekası hakkındaki şüphelerimiz doğrulanmış mı oluyor?

İnsanlar çoğunlukla yardımcı olmak ister ve size çocuğunuzun o okulun taleplerini karşılayamadığını söyleyebilirler. Oysaki, aslında çocuğun yeteneklerine dair doğru bir teşhis konulmamıştır.

** disleksinin aptal olmayla kesinlikle bir ilgisi yoktur. Çocuğunuzun okuma, yazma ve heceleme dışındaki alanlarda özel yetenekleri olabilir.

** Aşılması gereken zorluklara rağmen, çocuğunuza saygı duymalı ve onu, gelişimini, bağımsız bir insan olarak kabul etmelisiniz.

Çocuğumuza yardım etmek için biz ne yapabiliriz?

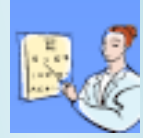
** Çocuk, yaşayabileceği olası sorunlar hakkında uygun bir dille bilgilendirilmelidir; bununla beraber, anne – babasının destek ve anlayışına her zaman güvenebileceğini bilmelidir.

** Ev, çocuğun kendini güvende hissettiği bir yer olmalıdır. Okuldan eve gelir gelmez, ‘okul nasıldı?’ gibi sorular sormak doğru değildir.

** Evdeki günlük hayat; düzenli olarak, ona görevlerinin açıklamasını yapıp bunları organize etmesine yardımcı olarak ve açık talimatlar vererek kolaylaştırılabilir.

** Çocuğa düzenli olarak yerine getirmesi gereken küçük sorumluluklar vermek, onun kendisine olan güvenini artırır.

Kimse suçlanmamalıdır!

Çocuğunuzun yeteneklerine inanın!

Evde destekleyin!

Evde destek

Çocuklar okumayı okuyarak öğrenir!

Çocuğunuzun okumayı öğrenmesine, onda okumaya yönelik ilgi uyandırarak yardımcı olabilirsiniz. Çocuğunuza kitap okumak, özellikle de onunla birlikte okumak iyi bir yöntemdir.

- Beraber oyunlar oynayın. Masaüstü oyunları ile etkileşime dayalı oyunların hepsi; sorunları çözmek için gereken sosyal becerileri geliştirmesine, işleri sırasıyla yapmayı ve kendi kararlarını vermeyi öğrenmesine yardımcı olabilir.

Nereden yardım alabiliriz?

- Disleksi ile ilgilenen birçok uzman grubu ve anne-babalardan oluşan birçok grup var.
- Anne-babalar olarak konu hakkında yeterli bilgiye sahip olmak önemlidir.

(Kitaplar, seminerler ve uzmanlarla yapılan görüşmeler).

Beklemeyin

"Beklemek" doğru çözüm müdür?

Anne-babalara çoğunlukla beklemeleri tavsiye edilir. "Kendi kendine düzelir. Çocuk, zamanla, iyileşir..." Bunlar kötü birer tavsiyedir. Disleksi büyümeyle geçecek bir şey değildir!

- Disleksisi olan bir insan, sorunlarıyla başa çıkmayı ve öğrenmiş olduğu telafi yöntemlerini kullanmayı öğrenir.
- Ne kadar erken yardım alınır, o kadar faydalı olur. Sürekli bir başarısızlık hali, motivasyon eksikliğine ve / veya başka olumsuz davranışlara (bir şeyleri yapmayı reddetmek vs.) yol açar.

Bu dolaylı etkilerle baş etmek, genellikle, çoğu zaman daha zor bir hale gelir.

Peki ya, çocuğumuz saldırgan ya da içine kapanıksa?

- Devamlı olarak başarısız olan ve aşağılanan çocuklarda, genellikle, davranış bozuklukları görülür. Hatta, psikosomatik semptomlar bile gözlenebilir.
- Okul başarısını çok fazla önemsemeyerek, çocuğun kendine güven duymasını sağlamak önemlidir.
- Eğer, çocuk kendine güvenini yitirmişse, öğretmenlerinden ya da bir eğitim psikoloğundan yardım istenebilir.

Davranış bozuklukları

Arkadaşlar ve tanıdıklar karışırsa ne yapmalıyız?

- Yakın akrabalara ve arkadaşlara problemi anlatın.
- Okulda problemler olunca, yardımları kabul edin.
- Fakat, gereksiz müdahalelere göz yummayın!

Kardeşlerin kıskançlığıyla nasıl baş edebiliriz?

- Kardeşlerin anlayış ve sempatilerini arttırmak için disleksik çocuğun durumunu onlara anlatmak önemlidir.
- Kardeşler arasında karşılıklı yardımlaşma desteklenmeli.
- Disleksik çocuk sürekli olarak ağabey ve ablalarıyla karşılaştırılmamalı.
- Disleksik çocuk anne-babasının çok zamanını alır, ancak diğer kardeşlerin bu yüzden ihmal edilmesi yanlıştır.

Çocuğumuza ödevinde yardımcı olmalı mıyız?

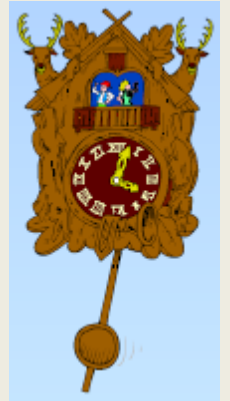
- Çocuğun çalışabileceği, kendine ait bir yeri olmalı.
- Çocuk, çalışmaya istekli olmaya teşvik edilmeli. Yardım almadan bir şey yapamayacağını düşünmeye başlayacaktır.
- Verilen talimat ve açıklamalar kısa ve öz olmalı.
- Disleksik çocuklar sadece kısa bir süre için konsantre olabilirler. Bundan dolayı, kısa aralar belirlemek önemlidir.
- Çocuğunuzla ek alıştırmalar yapmanız gerektiğinde, belirlenen zamana uyulması önemlidir.
- Daha ileri bir seviyede yerinde saymaktansa, bir adım geri gidip çocuğa başarılı olduğu hissini vermek daha iyidir. Çocuk başarılı olmazsa bile, istekliliği ve sarf ettiği çaba takdir edilmelidir.

BAŞKALARININ KARIŞMASI

KARDEŞLERİN KISKANÇLIĞI

BAĞIMSIZ OLMASINI DESTEKLEYİN.

BAŞARILI OLMASI İÇİN FIRSATLAR YARATIN.

5. OKUL İLE ANNE BABA ARASINDA Kİ ETKİLEŞİM

Çocuğum sınıfta bir istisna mı?

- Birçok anne-baba, yalnızca kendi çocuklarının sorunlar yaşadığını düşünürler çünkü sınıfın geri kalanı hakkında bilgileri yoktur.
- Unutmayın ki her sınıfta okuma, yazma ve heceleme zorluğu çeken birileri mutlaka vardır.

Öğretmenle çocuğumun sorunları hakkında nasıl konuşabilirim?

- Çocuğın başarı seviyesi sık sık bir uçtan diğerine savrulur ve öğretmen için anlaşılmaz bir hal alır; özellikle de başarı en yüksek seviyeye ulaştıysa ('İsteyince yapıyorsun').
- Sorun hakkında öğretmenle konuşmak ve ondan yardım istemek önemlidir.
- Öğretmene, onunla işbirliği içinde çocuğunuza yardım etmeye istekli olduğunuzu gösterin ve ona baskı yaptığınız hissi vermekten kaçının.
- Öğretmeniden, çocuğunuzu yazılı sınavdan ziyade sözlüyle değerlendirmesini rica edin.

Öğretmen sorunumuzu ciddiye almazsa ne yapabiliriz?

- Anne-babalar müdürlere, yerel eğitim idaresine ve anne-baba destek gruplarına yönelebilirler.
- Anne-babalar bir araya gelip birbirlerine yardımcı olmak için bir grup kurabilir ve bu grupta aktif olarak yer alabilirler.

Anne-baba ve okul arasındaki dayanışmada yaygın olarak karşılaşılan sorunlar:

- Çocuğın öğretmen tarafından aşağılanması,
- Bazı öğretmenlerin, disleksik çocuklarla çalışmaya yönelik bir eğitim almamış olmaları,
- Sınıf arkadaşları tarafından ezilmek,
- Çocuğın gittiği ilkokulun, bir sorun olduğunu kabul etmek istememesi,
- Öğretmenlerin çocuğa ve anne- babasına karşı tavrı,
- Anne-babaların, çocuğın sınavlarına çalışma yönteminden duydukları hoşnutsuzluk.

**DIŞLANMIŞ
MI ?**

**ÖĞRETMEN
İLE
İLETİŞİM
KURUN.**

**Anne - babalar
ne yapabilir ?**

**Anne - Baba,
Okul
arasındaki
dayanışma**

BU GİBİ DURUMLARDA NE YAPILABİLİR ?

- **Suçluluk hissetmeyin.** Kendinizi ya da herhangi birini suçlamayın. Onun yerine, çocuğunuzun da herkes gibi kendine özgü ve özel bir birey olduğunu unutmayın.
- **Çocuğunuz söz konusu olduğunda uzamanın siz olduğunuzu unutmayın.** Diğer uzmanlardan (Öğretmen, Psikolog, vs) gelen makul tavsiyeleri göz önünde bulundurun. Fakat; bu tavsiyeleri, çocuğunuzun ihtiyaçlarına uygun hale getirin.
- **Çocuğunuzun okuluyla işbirliği geliştirmede aktif davranın.** Unutmayın ki; çocuğunuzun okulundakiler, okul ile anne-baba arasındaki işbirliği ve ortaklığın önemini her her zaman fark edemeyebilir.
- **Çocuğunuzun savunun!** Eğer çocuğunuzun haklarını siz korumazsanız, sanmayın ki başkası korur.
- **Çocuğun özgüven ve motivasyon sahibi olmasını sağlayın.** Çocuğunuzda mutlaka takdir edebileceğiniz bir özellik vardır. Bunu bulmaya çalışın ve bunu, çocuğunuzun motive etmede kullanın.
- **Beklentileriniz yüksek tutun ama gerçekçi olun.** Beklentiler, hangi alanda olursa olsun, başarı için önkoşuldur; fakat her zaman gerçeklerle karşılaştırılmamalıdır.
- **Gerçekçi hedefler koyun.** Çocuğunuzun ihtiyaçlarını tam olarak bilen biri olarak, ona gerçekçi hedefler koyabilirsiniz.
- **Kendi başına yapabileceklerini, onun yerine siz yapmayın.** Aşırı koruyucu olmayın. Çocuğunuz diğer çocuklarla aynı yeteneklere sahip, sadece biraz daha fazla zamana, toleransa ve anlayışa ihtiyacı var.

**BİREYSEL
İHTİYAÇLARI GÖZ
ÖNÜNDE
BULUNDURUN.**

**OKUL İLE
İŞBİRLİĞİ**

**KENDİNE GÜVEN
DUYMASINI
SAĞLAYIN.**

**GERÇEKÇİ
HEDEFLER KOYUN.**

Çocuğunuzun öğrenme stilini göz önünde bulundurun. Çocuğunuzun durumunu değerlendirip, öğrenme eylemini kendisine en uygun olan yöntemle gerçekleştirmesi için ona yardım edin.

GELECEK

Uzun vadeli düşünün ve sabırlı olun. Çocuğunuzun; okumayı, yazmayı ve hecelemeyi öğrenmek için diğerlerinden daha fazla zamana ihtiyacı olabilir. Ancak; bu, gelecek için hiçbir umut olmadığı anlamına gelmez. İyimser olun!

6.DİSLEKSİK BİR ÇOCUĞA OKULDA NELER FAYDALI OLUR ?

Çocuklar ne dedi ?

- *Okul eğlenceli olmalı. Okulda sıkı çalışılmalı; fakat korkuya yer olmamalı.*
- *Diğerleriyle birlikte öğrenmek isterim; herkes ne yapabildiğini gösterebilmeli.*
- *Yanlışlar yaptığımda, bana gülünmesini istemem. Bu beni incitiyor.*
- *Soru sormaya cesaretim olsun isterim.*
- *En iyi öğrenme yolunu bilmek isterim.*
- *Okuma, yazma ve hecelemeyi düzgün şekilde nasıl yapacağımı bilmek isterim.*
- *Dikkatli olmanın ve işime yoğunlaşmanın, öğrenmeme nasıl faydalı olabileceğini bilmek isterim.*
- *Sadece bir kere de olsa, bir sınavda en iyilerin arasında olmak isterim.*
- *Birçok kalın kitap okumak ve de onlardan bir şeyler öğrenmek isterim.*

Yardımcı olma yolları ;

Okuma, yazma ve hecelemede özel özel öğrenme güçlüğü çeken çocuklara yardımcı olmak için en iyi yol; derslerde veya birebir ilişkilerde farklı yöntemler kullanmaktır. Öğretmenin; çocuğun ihtiyaçlarının farkına varması ve bunları göz önünde bulundurarak doğru tepkiler vermesi çok önemlidir.

**ÖĞRENMEYİ
GERÇEKTEN
İSTERİM.**

**YARDIMCI
OLMA
YOLLARI**

Öğrenmek ve öğretmek için gerekli olan temel ilkeler; birbirinin güçlü ve zayıf yanlarına saygı göstermek ve karşısındakini anlayışla karşılayıp onunla ilgilenmektir. O zaman, sorunların üstesinden birlikte gelmek mümkün olur.

Bir annenin günlüğünden ;

Çocuğum dersle ilgilenmediği için bir kez daha azarlandı. Evde, öğrenmeye ilişkin daha az sorun yaşıyormuş gibi görünüyor. Belki de çocuğumun okulda yapılanlara konsantre olması imkansız! Okula gittiğimde, öğrenme atmosferinin yeterince iyi olmadığı izlenimine kapıldım.

İPUÇLARI ;

- Çocuklar farklı hızlarda gelişir ve olgunlaşır. Bu yüzden, okulun ilk yılında çok fazla baskıya maruz kalmamaları önemlidir.
- Çocuk, okunaklı ve düzgün yazmaya teşvik edilmeli. Böylece yanlışlarını kendisinin görmesi kolaylaşır. Bu yüzden, yazarken çocuğa baskı yapılmamalıdır.
- Çocuğun yazmada ciddi sorunlar yaşaması, dispraksisi olduğu anlamına gelebilir.
- Çocuğu, çok erken bir evrede sınıfın önünde okuma yapma zorunda bırakmak, korkuya dolayısıyla da başarısızlığa yol açar. Sadece gönüllü olanlardan okumalarını istemek ya da çocuklara, önceden hazırlanabilecekleri kısa metinler vermek daha uygun bir yoldur.

**Öğrenmeye
ilişkin sorunlar
evde
okuldakinden
daha azdır.**

**OKULA
BAŞLAMAK**

- Eğer bir çocuk, görme, işitme ya da konsantrasyon sorunu yaşıyorsa veya dikkati çok kolay dağılıyorsa; çocuğun doğru yerde oturduğundan emin olun.
- Yanında doğru kişinin oturması, çocuğun konsantre olup olmamasında önemli bir rol oynar. Uslu çocuk, hareketli çocuğu uysallaştırır; öte yandan, hareketli çocuk dikkat dağıtıcı bir etmen olabilir. Öğretmenler buna dikkat etmeli sınıfın durumu hakkında çocuklarla ve anne – babalarla konuşmalı.
- Gürültüye duyarlı olan çocuklar, arka plandaki sesleri duymazdan gelmekte zorluk çekerler. Sınıfta sessiz bir yere ihtiyaçları vardır.
- Eğer çocuk evde okulda olduğundan daha iyi çalışıyorsa, bunun nedenleri, korku ya da gürültüye karşı hassaslık olabilir. Sınıfta öğrenmek çok yorucu olursa, çocuk yardıma ihtiyaç duyar.
- Tepegöz kullanıldığında, bazı çocuklar için, beyaz zemindeki siyah yazıları okumak sorun olabilir. Bu, onlar için çok zordur. Onlara, tepegözdeki yazıları defterlerine geçirmeleri için, bolca zaman verilmelidir.
- Çalışma ve oynama süreleri dengeli ayarlanmalıdır. Tatiller, öncelikli olarak dinlenmek için kullanılmalıdır. Ancak, eğer çocuk istekliyse bir şeyler okuyabilir ya da okunan bir şeyleri dinleyebilir. Bu, boş zamanlarının değerlendirilmesine de yardımcı olur.

Bir annenin günlüğünden;

Yazılı ödevler, özellikle de kompozisyonlar, çok kötü ve bütün aile için adeta bir yük. Çocuğum, ödevin kendisinden, alacağı nottan korktuğu kadar korkmuyor. Öğretmeni, çocuğuma daha çok uygulama yapmasını ve daha çok çalışmasını söylediğinde, bu bizi üzüyor. Çocuğum nasıl çalışması gerektiğini bilmiyor. Öğretmenle bununla ilgili konuşmalıyım.

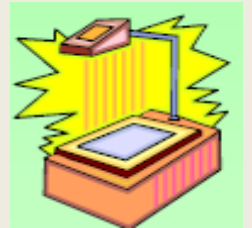
Okuldaki konsantrasyonun geliştirilmesi

Gürültüden kaynaklanan sorunlar

Tepegöz

Tatiller, Dinlenme

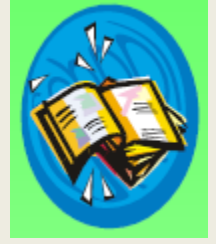
İPUÇLARI ;

- ✚ Daha çok uygulama yapmaya yönelik tavsiyeler, çoğunlukla iyi niyetle verilir, ama bazen sorunlara yol açar. Anne-babalar, alıştırma çocuklarıyla birlikte nasıl yapacaklarına dair net talimatlara ve bu konuda yardıma ihtiyaç duyarlar. Başarıyla sonuçlanmaya çalışmalar, çocuğu derslere karşı isteksizleştirir ve onun asabi ve stresli olmasına neden olur.
- ✚ Çocuğu çok sıkmaktan da, çok boş bırakmaktan da kaçınılmalıdır. Heceleme ile ilgili alıştırma yaptıktan sonra, çocuğun yapması için daha kolay bir şeyler bulun.
- ✚ Çocuklar, ödev yaparken kendilerini güvende hissetmeye ihtiyaç duyarlar, buna net talimatlarla (gerekirse, yazılmış halde) yardımcı olunabilir. Bir ödevin nasıl yapılacağını göstermek için, dersteki örneklerden faydalanılmaktadır.
- ✚ Benzer olan, ama tıpatıp aynı olmayan, sözcükleri (eğer-eyer) birbirleriyle karşılaştırmak, çocuk için kafa karıştırıcı olabilir. Bir hafta ilkinin (eğer), diğer hafta ikincisini (eyer) tekrar etmek daha uygundur. Kelimeler, ancak; çocuk, kafasının karışmayacağından kesinlikle emin olduğunda karşılaştırılmalıdır.
- ✚ Çocuğun, kelimelerin nasıl yazıldığını kendi kendine söylemesinin sağlanması, çocuğa yardımcı olabilir. (seyyar kelimesinde, / e / den sonra iki tane / y / gelir.)
- ✚ Yeni bir konu öğrenirken, alıştırma veya tekrar yaparken, dersi tahtada anlatmak, grup çalışması, bireysel çalışma yapmak gibi çeşitli öğretme yolları kullanmak, çocuğun derse dikkatini vermesine ve konsantre olmasına yardımcı olur.

Bir annenin günlüğünden;

Bugün çocuğum hiç yerinde duramıyordu ve alıştırma yaparken tam anlamıyla konsantre olamıyordu. Sorunun ne olduğunu en sonunda anladım. Ertesi gün sınav olacaktı. Yeterince alıştırma yaptık mı? Konuları tekrar etmeye yeterince erken başladık mı? Çocuğum sınavlardan korkuyor ama bununla baş etmeyi öğrenmemiz gerek. Sınav sonuçlarının, çocuğumun gerçek potansiyalini yansıtmaması için, bu derece kaygılanmaması lazım.. Ona, bu konuda nasıl yardım edebilirim ?

**Yazılı ödevden
alacağı notlardan
duyulan korku**

**DAHA FAZLA
ALİŞTIRMA YAP !**

**Çocuğu çok sıkmak
ya da çok boş
bırakmak**

NET TALİMATLAR

**Benzer kelimeleri
karşılaştırmak**

**Kelimelerin nasıl
hecelendiğini
söylemek**

İPUÇLARI ;

- ✚ Çocuğa sabırla ve onun anlayabileceği bir şekilde, neden sınavların ve testlerin, öğrenme sürecinin gerekli birer parçası olduklarını açıklayın. Konuları tekrar etmeye yeterince erken başlamak ve önüne net hedefler koymak; çocuğun, kendisini sınavlara hazır hissetmesine yardımcı olur. Çocuğun, konuları iyi tekrar ettiğini ve bildiklerini göstermeye hazır olduğunu hissetmesi gereklidir.
- ✚ Çocukların çeşitli sınavlar için konu tekrarı yapmak, şiir ezberlemek, proje hazırlamak veya kompozisyon yazmak gibi işleri organize etmelerinde yardıma ihtiyaçları vardır.
- ✚ Çocuğu soruları defterine geçirmek zorunda bırakmamak için, yazılı sınav soruları kullanılmalıdır. Tekrarlanması gereken çok fazla konu olmamalıdır.
- ✚ Eğer çocuk, kelimeleri sürekli olarak farklı şekillerde heceliyorsa, çocuğun bilgileri akılda tutmaya yönelik bir sorunu olup olmadığını anlamaya çalışmak iyi olabilir.
- ✚ Sınavlarda disleksik çocuklara daha uzun süre verilmelidir ya da onlara verilen metinler mümkün olduğunca kısa olmalıdır.
- ✚ Sınavlar değerlendirilirken, çocuğun başarılı olduğu yönler ön planda tutulmalıdır. Sözlülerde de, her zaman, çocuğu rahatlatmak için, onu yüreklendirecek sözler sarf edilmemelidir.
- ✚ Çalışma materyalleri yeterince zaman varken dağıtılmalıdır ki, çocuk sınava iyi hazırlanabilsin. Başarı, bir çocuğu motive eder ve ona güven verir.
- ✚ Sözlüler, yazım hataları yapma korkusu taşımayacakları için, disleksik çocuklara daha başarılı olma şansı verir.
- ✚ Çocukların yetenekleri ölçüsünde katkıda bulunabileceği iyi tasarlanmış projeler, onları bağımsız çalışmaya teşvik eder, onların güvenlerini ve yaratıcılıklarını artırır.
- ✚ Notlar çocukların derslere katılımını da içermelidir. Öğrenilecek bir çok konudan yapılan yazılıların getirdiği ağır yük, daha az konuyu kapsayan sözlüler yaparak azaltabilir. Bu, disleksik çocuklara istikrarlı bir başarı yakalama fırsatı verir. Bu aynı zamanda, onların özgüvenlerinin artmasına da neden olur.
- Disleksisi olan çocuk, eğitimi ile ilgili bireysel ihtiyaçları dikkate alınırsa, okuldan zevk alacaktır. Bir okul, çocuklara şu şekilde destek olabilir :
 - ❖ Anne – babalara tavsiyelerde bulunarak
 - ❖ Disleksik çocuklarla ilgili eğitim almış öğretmenler görevlendirerek
 - ❖ Çocuğa bireysel yardımda bulunarak
 - ❖ Anne – baba ve çocukla beraber çalışarak

**Tekrarlanması
gereken çok fazla
konu olmamalı**

Zaman

**Sınavları
değerlendirmek**

**Çalışma
materyalleri**

**Daha fazla sözlü
test**

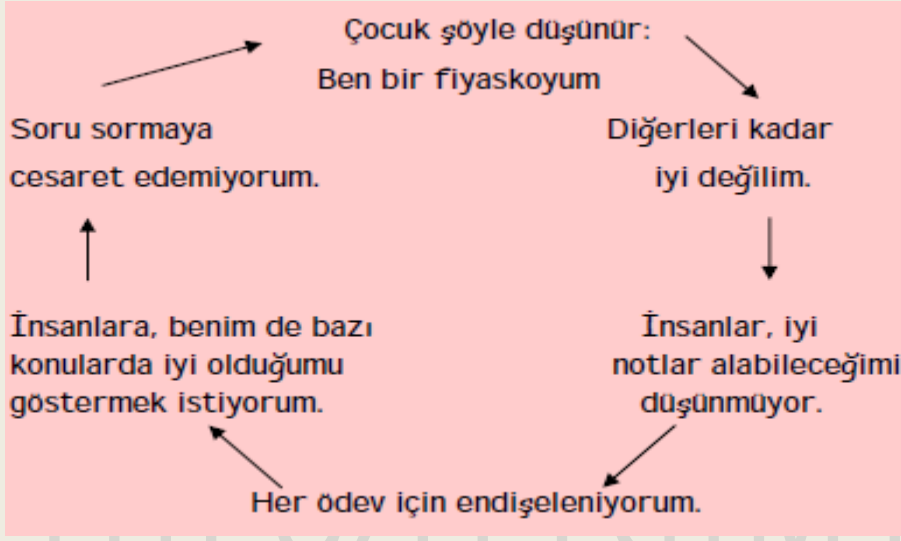
Projeler

Derslere katılım

7. GÜDÜLEME VE ÖZGÜVEN

Disleksik bir çocuk sürekli olarak başarısız olursa kendine güveni azalır ve çaresizlik hissine kapılır. Anne- babalar, çoğu kez nerden yardım alacaklarını bilmezler ve umutsuzluğa kapılırlar.

Yukarıdaki durumun, çocukların öğrenim ve davranışlarında geniş kapsamlı sonuçları vardır. Defalarca başarısız olmak ve beklentilerin çelişkileri yaratması, öğrenimi tehlikeye atar ve başka başarısızlıklara yol açabilir.

- Bu duruma, birbirleriyle bağlantılı incelenmesi gereken iki alanda çözüm bulunabilir; Güdüleme ve çocuğun özgüveninin geliştirilmesi.
- Güdüler, birinin hareketlerini ve davranışlarını oluşturan nedenlerdir.
- İnsanı saptanmış bir hedefe yönlendirirler.
- Öğrenmenin arkasında yatan asıl neden olabilirler, bu yüzden öğrenmeye yardım eden etmenlerden biri olarak düşünülürler.
- Öğrenilen konuya ilgi uyandırabilirler, insanı hedeflerine ulaşmaya yönelik çözümler bulmaya itebilirler ve insanların içindeki öğrenme arzusunu harekete geçirebilirler.
- Güdüler, birinin öğreniminde başarılı olup olmayacağını belirleyen etmenlerdir.

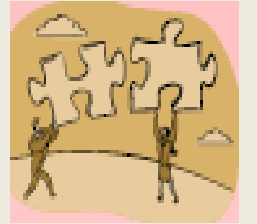
**ÇARESİZ
HİSSETMEK**

**KISIR
DÖNGÜ**

ÇÖZÜM

GÜDÜLEME

ÖZGÜVEN : Kendim hakkında ne düşünüyorum.

- GÜDÜLENDİĞİ zaman öğrenme, çocuğun karakter gelişiminde olumlu bir rol oynar.
- GÜDÜLEME; çoğunlukla anne-babalar, öğretmenler ve çocuk arasındaki iletişimden etkilenir ve bu genellikle çift yönlü bir süreçtir.

Bir çocuk şu tarz cümlelerle güdülenebilir.;

‘Yapabileceğini biliyorum. Yapabileceğini göster!’

‘Yapacağın işi dört gözle bekliyorum.İyi olacağını biliyorum!’

‘Bir sonraki soruyu cevaplayacak. Çok çalıştı.’

Çocuk, ozaman, öğrenme isteği duyar; çünkü derse katılır ve başarılı olmanın mümkün olduğunu hisseder. Öğretmenler ve anne-babalar, çocuğun öğrenme arzusunu arttıracak fırsatlar da yaratabilirler. Örneğin:

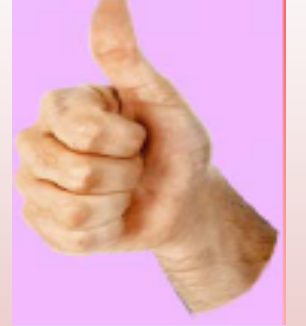
- İlgi çekici aktiviteler önermek
- Başarı için olanak yaratmak, ödüller vermek
- İlerleme göstereceğinin garantisini vererek çocuğa yanlış yapabileceği güvenli alanlar açmak

Çocuğu bu sürece dahil etmek ve öğrenmedeki sorumluluğunun farkında olmasına yardımcı olmak iyidir. Onu, **‘neden’** sorusunu sormaya teşvik edin. Örneğin ;

- Alıştırma yapmak neden bu kadar gereklidir?
- Sınıfta derslere katılmak neden önemlidir?
- İyi sorular sormak neden önemlidir ?
- Çalıştığım yerin düzenli olması gerçekten okadar önemli midir ?
- Bu sorulara çocuğunuzla birlikte cevap verebilir ve yaptıkları şeylerle ilgili güçlü güdülerini olmasına yardımcı olabilirsiniz.
- Düzenli olduğumda, zamandan tasarruf ediyorum, bu yüzden
- Yanlış yapmak kötü bir şey değildir, ancak daha az yanlış yapmak istiyorum.
- Soru sormak iyidir çünkü bu benim derse katıldığımı gösterir.

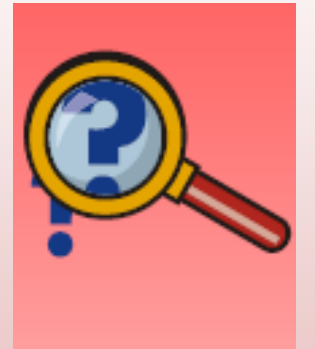
Güdüler ve güdüleme, her bireyin, öğrenme sürecini daha bütün, daha etkin ve yoğun kılmaya yarar. Eğer öğrenimde başarı isteniyorsa, bunlar kesinlikle gereklidir.

TEŞVİK EDEREK GÜDÜLEME

FIRSAT YARATIN

‘ NEDEN’ SORUSU

GÜDÜLER

ÖZGÜVEN:Çocuğun davranışlarında ve öğreniminde nasıl bir işlevi vardır? Kavram iki kısımdan oluşur.

ÖZ : İnsanın bireyselliğiyle ilgilidir. – **BEN**

GÜVEN : Değerli bulmak, hürmet etmek.

Her insanın özgüveni, kendisi hakkında bir fikri, bakış açısı vardır. Bununla beraber, idealleri, hedefleri ve onlara nasıl ulaşabileceği konusunda bir düşüncesi vardır. Bu sebeple, şunları kabul etmeliyiz:

- ✓ Bir ,çocuğun kendine has istekleri ve hayalleri vardır.
- ✓ Anne – baba ve öğretmenler, ona gerçekçi olması için yardımcı olabilirler.
- ✓ Zorluklar, öğrenmeyi teşvik de edebilir, ancak başarmanın garanti olduğu durumlarda
- ✓ Bir konuda sürekli olarak zorluk çekerse, çocuğun özgüveni zedelenir.
- ✓ Çocuk, kendi başarısızlıklarının diğer çocuklarınkinden daha çok farkındadır ve çoğunlukla bir çıkış yolu olmadığını düşünür. Kendini bir fiyasko olarak görür.

Çocuklar ve anne-babaları çoğunlukla strese girerler ve çok fazla stres, öğrenmeyi ve davranışları kolaylıkla etkileyebilir. Örneğin:

- Problemler çözülemez görünür.
- Verilen talimatlar anlaşılmaz.
- Çocuk sürekli kendisini, ondan daha iyileriyle karşılaştırır.
- Sınıfın kendisine gülmesine neden olacak hatalar yapar.
- Kendisine sürekli daha fazla alıştırma yapması söylenir.

Çocuğun olası tepkileri:

- İçine kapanır, pasifleşir.
- Asileşir, saldırganlaşır ya da sınıfın maskarası olur.
- Artık okula gitmek istemez.

Eğer anne-baba ve öğretmenler bu sürecin farkına zamanında varırlarsa, bu derin stres etmenleri azaltılabilir ya da önlenabilir.

ÖZGÜVEN

ÖZGÜVEN KAVRAMI

STRES

ÇOCUĞUN TEPKİLERİ

STRES

Stres etmenleri kronikleşirse, çocuğun durumu iyice zorlaşır, çünkü bu sadece öğrenmeyi değil, çocuğun zihinsel gelişiminin tümünü etkiler. Çocuğun okulda ve evde maruz kaldığı günlük stres, onun zihinsel süreçlerini (ÖRN: konsantrasyon, hafıza, problem çözümü..) anında olumsuz yönde etkiler. Aşağıdaki beş madde, kronik stresi hafifletmeye ve çocuğun özgüvenini geliştirmeye yardımcı olabilir.

ÖZGÜVEN ARTTIRILMASI – 5 adım

1. **İLETİŞİM** : eğer tipik bir stres durumu oluşursa, onunla, bu konu üzerine konuşun. Çözümü adım adım planlayın. Bu, çocuğun durumla yüzleşmesini sağlar.
2. **ALİŞTIRMALAR** : stresli durumlar için örnekler kullanarak, alıştırmalar yapın.
 - **Yapılması gereken işe konsantre olun!**
 - **Durumun, moralinizi bozmasına izin vermeyin.**
3. **ONA GÜVEN VE UMUT VERİN** : çocuğun hata yapmasına izin vererek ve hata yaptığında onu yargılamaktan kaçınarak çocuğa güven ve umut verin. Yine de ilerleme sağlamak adına, hatalarını düzeltmesi için çaba sarf etmeye teşvik edin.
4. **ÖVGÜ** : çocuğu düzenli olarak övün, çünkü övülmek, özgüveninin gelişmesini sağlar. Başarısızlıkları konusunda ona dürüst olun ve bunları amaç için, onunla beraber çalışın.
5. **SABIR** : ne olursa olsun, öğretmen ve anne-babalar sabırlı olmalıdırlar. Çocuk kendisine sevgiyle yol gösterildiğini hissetmeli.

**ÇOCUK, ANNE_BABA VE ÖĞRETMENLER
ARASINDAKİ OLUMLU İLİŞKİLER
BAŞARININ ANAHTARIDIR.**

STRESİN SONUÇLARI

5 ADIMDA İLETİŞİM

ALİŞTIRMALAR

UMUT

ÖVGÜ

SABIR

8. ÖĞRENME STRATEJİLERİ VE STİLLERİ

Öğrenme stilleri, insanların öğrenimde kullandıkları farklı yollardır.

Disleksik çocuklara destek olunması, onların etkin öğrenme stratejileri geliştirmelerine yardımcı olmak açısından önemlidir.

Aşağıdaki önemli unsurlar çocuğun öğrenme süreçlerini etkiler:

- ❖ **Bireysel öğrenme tercihleri:** Çocuğunuz; görsel ya da işitsel yöntemlerle mi yoksa kinestetik olarak mı öğrenmeyi tercih ediyor ?
- ❖ **Kişilik türü:** Çocuğunuz risk almayı sever mi, yoksa tedbirli ve düşünceli midir ?
- ❖ **Sosyal faktörler:** Çocuğunuz yalnız mı yoksa bir grup içinde mi çalışmayı tercih ediyor ?
- ❖ **Algısal süreç:** Çocuğunuz; hatırlama, kavrama ve bilgi işleme bakımından başarılı mıdır ?
- ❖ **Hareket:** Çocuğunuz, aktif bir şekilde, deneyerek mi yoksa pasif bir şekilde, gözlemleyip taklit ederek mi öğrenmeyi tercih ediyor ?
- ❖ **Diğer faktörler:** okul ortamı, öğrenme ortamı ve sınıftaki atmosfer, öğretim stili, çocuk üzerindeki beklentiler ve ailedeki öğrenme koşulları.

Bir çocuk nasıl öğreneceğini, nasıl öğrenir ?

Öğrenme tercihlerine bakarak;

- Görsel olarak: videolar, filmler vs.. ile.
- İşitsel olarak: dinleyerek.
- Kinestetik olarak: uygulamalı aktivitelerle.

Ayrıca, çevresel tercihleri de göz önünde bulundurmak önemlidir:

- Işık
- Tasarım
- Ses / Müzik
- Yalnız ve başkalarıyla çalışmak

**ÖĞRENMEYİ
ÖĞRENMEK**

**ÖNEMLİ
BİREYSEL
FAKTÖRLER**

**NASIL
ÖĞRENELİ ?**

Çocuklara, anne – babalara ve öğretmenlere, öğrenmeyi daha etkin kılacak 10 ipucu:

- 1.** Düzenli çalışma saatleriniz ve materyallerinizin elinizin altında olacağı uygun bir çalışma alanınız olsun.
- 2.** Çalışmaya kolay şeylerle başlayın.
- 3.** Yazılı ve sözlü aktiviteleri dönüşümlü olarak yapın.
- 4.** Birbirine benzeyen şeyleri ard arda öğretmeye çalışmayın.
- 5.** Gerekğinde dersi bırakmayı, konu değiştirmeyi ve ara vermeyi öğrenin.
- 6.** Çalışma materyalleriniz düzenli bir şekilde yerleştirilmeli.
- 7.** Öğrenmek için tüm duyularınızı harekete geçirin: İŞİTME – GÖRME – DOKUNMA
- 8.** Öğretime yardımcı olması için çoklu ortamlardan faydalanın. (Bilgisayar, MP3, Kasetçalar, DVD / video ..)
- 9.** Okulda da evde de öğrenirken aktif olun. Bu, dinleme – düşünme – soru sorma ile mümkündür.
- 10.** Mutlu ve başarılı bir öğrenme için motivasyonunuzu yüksek tutun. Kendinize inanın!

EH.M.

Öğrenme Stratejileri : Öğrenmeye yardımcı olur. Bize, belli problemlerle nasıl baş edileceğini gösterirler. Her çocuğun farklı bir öğrenme stili olduğu göz önünde bulundurulursa, öğrenme stratejilerini kullanmak daha da etkili olur. Öğrenme stratejileri adım adım öğretilmelidir :

- Örnekler kullanılarak,
- Gösteri yoluyla,
- Gerçek hayatta uygulayarak

Çocuk; stratejileri otomatik olarak uygulamaya başlamak için, onları öğrenip tekrar etmekle kalmamalı; onları gerçekten kullanmalıdır.

Bir görevin üstesinden gelmenin genel yolu nedir ?

Çocuk, öğrenirken, ulaşması gereken hedefi bilmelidir. Çözümüne giden yolu bulmalı ve bunu hayata geçirmelidir.

- Tam olarak, ne yapmam gerekiyor ?
- Nasıl bir yol izlemem gerekiyor ? (plan)
- İlerlememi ve başarıyı nasıl ölçebilirim ?

Çocuk her zaman, ulaşılacak belirli bir hedefe ve evde ve okulda diğer öğrenim alanlarında kullanabileceği belli bir **çözüm yöntemine** ihtiyaç duyar.

Aşağıdaki öğrenme stratejileri özellikle anadilde öğrenim için önemlidir:

ÖĞRENME STRATEJİLERİ

ŞUNLARA GÖRE DÜZENLENİR

Problem çözme

Yazma/heceleme

Okuma

Kontrol

1. STRATEJİ : Problemleri anlama ve çözme (özellikle yazılı ödevlerde)

- ✓ Metni okuyun – anladınız mı ?
- ✓ Sorunun çözümlerini araştırın
- ✓ Hazırda çalışma materyali bulundurun
- ✓ Soruyu çözün ve cevabı yazın
- ✓ Soru ile cevabı karşılaştırın
- ✓ Doğru ve eksiksiz olup olmadığını kontrol edin.

2. STRATEJİ : Yazma / Heceleme

- ✓ Kelimeleri yazarken / hecelerken sessizce konuşun.
- ✓ Kelimeleri yüksek sesle okuyup hecelerine ayırın.
- ✓ ‘Kısa kelimeler’ üzerinde çalışın. ÖRN: ve, ile .. vs
- ✓ Kelimelerin yazılışlarını öğrenin – hatırlayın – kullanın
- ✓ Yazılar üzerine yorum yapın.
- ✓ Bir kelimenin farklı yerlerini unutmayın. (tek sesler, birden fazla sestten oluşan heceler)
- ✓ Bir kelime indeksi ile çalışın – sınıf içerisinde kullanılan kelimelerden oluşan bir index oluşturun ve bu indexi ders süresince kullanın.
- ✓ Kontrol edin ve yanlışları düzeltin.
- ✓ Düzgün yazma alıştırmaları yapın.

3. STRATEJİ : Okuma

- ✓ Ses / harf ilişkilerinde kendinize güvenmek için uygulamalar yapın.
- ✓ Sesler, harfler, heceler ve kelimelerle ilgili kendinize güvenmek için uygulamalar yapın.
- ✓ Sesli ve sessiz okuma alıştırmaları yapın.

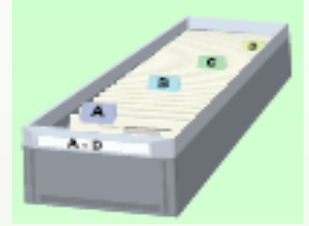
4. STRATEJİ : Kontrol edin ve yanlışları düzeltin

- ✓ Yanlışlarımı kendim bulabilirim.
- ✓ Kelimeleri – cümleleri – metinleri kontrol edin.
- ✓ Metinleri, belli yazım kurallarına göre kontrol edin.
- ✓ Dikkatli kontrol : tam olarak ne yazılıyorsa, onu okuyun.
- ✓ İçerdiği şeyleri kontrol edin : sonucu metinle karşılaştırın.
- ✓ Bireysel yazım hatalarına göre kontrol edin.
- ✓ Düzeltmelerin açık ve doğru olduğundan emin olun.

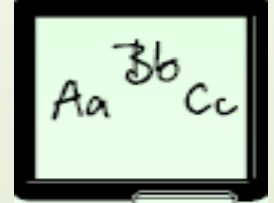
GÜDÜLEME : her çocuğun öğrenme sürecinde etkin bir ilerlemeye, aktif katılıma ve başarıya götürür. Disleksisi olan bir çocuk öğrenirken, özellikle de, öğrenmenin olumsuz sonuçlarıyla baş etmeye çalışırken, hassas ve kırılgan olabilirler. Bu durumda, anlayışa, olumlu dönütlere ve övgüye her zamankinden fazla ihtiyaç duyarlar. Çocuk, başarılı olduğunu sadece başkalarından duymakla kalmamalı, aynı zamanda bunu hissetmeli. Öğretmen ve anne – babaların yardım ve destekleriyle, çocuk elinden gelenin en iyisini yapabilecek duruma gelebilir.

YAZMA / HECELEME

OKUMA

KONTROL EDİN VE YANLIŞLARI DÜZELTİN

9. EVDE ALIŖTIRMA YAPMAK GENEL NOTLAR

BİLMENİZ GEREKENLER

Sürekli olarak, fazla çaba göstermeden hızlı okuyup yazmayı ve hecelemeyi öğretmeyi vaat eden yöntemlerle ilgili şeyler duyuyoruz. Bu vaatler ciddiye alınmamalıdır. Bugün, birçok uzman, okuma – yazmanın ve hecelemenin çok fazla çaba gerektirdiği konusunda hemfikirdir. Bilinmesi gereken en önemli husus, sabırlı olmak gerektiğidir. Öğrenciler, anne – babalar ve öğretmenler; başarıları ancak küçük adımlarla ulaşabileceğinin farkına varmalıdırlar. Okuma, heceleme ya da yazma ile ilgili belirgin bir problem olduğunda genellikle, uzun yıllar süren yoğun bir çalışma gerekir.

ÇOCUĞUNUZA EVDE NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ ?

Öğrenme güçlüğü olan çocuklar, yaşadıkları başarısızlıklardan dolayı, genelde öğrenmeye pek hevesli olmazlar. Bu çoğunlukla, ödevlerle her gün uğraşmalarına neden olur. Bir de fazladan, okuma – yazma ya da heceleme ödevleri varsa, sorunlar daha da artar.

Anne – babalar, her gün sıkıntı yaşamak yerine, iyi organize edilmiş bir programa sahip olmak için neler yapabilirler ?

- Çocuğun, kardeşleri ya da arkadaşları tarafından rahatsız edilmeden ödevine konsantre olabileceği sessiz bir mekan olmalıdır.
- Haftalık planlar yapın. Günün hangi saatinin ders çalışmaya ayrılacağını belirleyin.
- Çocuğun yaşına ve gittiği okula da bağlı olarak, ona ekstra alıştırma için günde 10 – 20 dakikadan fazlasını vermemeye çalışın; alıştırma zamanı zamana yayın.
- Çocuğun okuması zayıfsa, bol miktarda alıştırma yapın. Okuma, başka şeyleri öğrenmek için hayati bir öneme sahiptir.
- Çocuğunuzla birlikte, her ayrı gün için, öğrenmeye en elverişli zamanı bulmaya çalışın. İdeal zamanı belirlemede çocuğunuzun size yardımcı olması mümkündür.

YÖNTEMLER

SABIR

ÖĞRENME HEVESİ

ORGANİZASYON

SESSİZ BİR MEKAN

HAFTALIK PLAN

ÖğRENMEYE EN ELVERİŖLİ ZAMAN

- Başarı için belirlediğiniz zamana bağlı kalmak çok önemlidir. Bu durum, egzersiz atlama ya da erteleme olasılığı azaltır.
- Her hafta belirli hedefler üzerinde anlaşıp. Bu durum, çocuğunuzun başarıyı tatmasını sağlar.
- Çocuğunuzu güdülemek için, farklı egzersiz türlerinden faydalanın. Mesela, iyi bir yazılım, öğrenmeyi eğlenceli hale getirir ve çocuğun öğrenme isteğini artırır.
- Eğer beklentileriniz çok yüksekse, çocuk büyük olasılıkla öğrenmeyi reddeder. Bu sorunu önlemek için, beklentilerinizi çocuğunuzun yeteneklerine göre belirleyin.
- Az sayıda olsalar bile, çocuğunuzun başarılarını önemseyin. Onu, gayretinden ötürü kutlamayı ihmal etmeyin. Sarf ettiği çabaların farkında olduğunuzu göstermek için, bir ödül sistemi yaratabilirsiniz.

Eğer herhangi bir sebepten dolayı, çocuğunuzla ek alıştırma yapmanız mümkün olmuyorsa, uzman yardımı almalısınız. Ancak, uzmanların çocuğa genellikle fazladan egzersizler verdiğini hatırlamanız önemli. Eğer bu durum, herhangi bir sorun yaratırsa, zorlukların nasıl aşılabileceğini sormak için, uzman ile görüşmelisiniz.

**PLANA BAĞLI
KALIN!**

HEDEFLER

MOTİVASYON

BEKLENTİLER

TAKDİR ETMEK

AFERİN!

**UZMAN
YARDIMI**

ÇOCUĞUNUZUN OKUMASINA EVDE NASIL YARDIMCI OLABİLİRSİNİZ ?

Disleksisi olan bir çocuk için okumaktan zevk almak, çoğunlukla zordur. Çocuğunuza, onunla evde düzenli egzersizler yaparak yardımcı olabilirsiniz.

- **Temel egzersizler**

Okuma, yazma ve heceleme öğrenilmeye başlandığında, sessel farkındalığı (fonemik farkındalık, fonolojik farkındalık) geliştirmek için 4 alanda egzersizler yapılmalıdır.

- ✚ Söylenen kelimeleri, onları oluşturan seslere ayırmak (ses parçalanması)
- ✚ Ses / harf uygunluğu (grafik ile fonem uygunluğu)
- ✚ Harflerin seslerini bir araya getirmek
- ✚ Kelimeleri hecelerine ayırmak (hece parçalanması)

- **Kelimeleri, kendilerini oluşturan ayrı seslere parçalamak**

Okumayı öğrenmeden önce birçok çocuk; kelimelerin, farklı seslerden oluşmuş olduklarını bilmez. Örneğin, kedi kelimesinin ‘ *k-e-d-i* ’ seslerinden oluştuğunu bilmezler. Kelimeleri seslere bölme becerisi aşağıdaki egzersizlerle öğrenilebilir. Örneğin ;

Bunları sorun:

- Köpek ya da tavuk kelimeleri hangi seslerle başlar?
- Kaz kelimesiyle hangisi kafiyelidir? Saz mı, Söz mü?
- Bez ve yaz kelimelerini oluşturan sesler hangileridir?
- Hangi kelimedede b-e-z, ve y-a-z sesleri var?

Okumayı öğrenmeye başlayınca, harfleri isimleri ile değil sesleri ile ifade edin.

- **Ses / harf uygunluğu egzersizleri yapmak**

Çocuğunuzun öğrenmesi gereken harfleri küçük kartlara yazın. Başlangıçta sadece üç kart alın. Kartları rastgele sıralayıp, kartlardaki harfleri sesli şekilde okuyun. Çocuk üç harfi öğrenince, dördüncüyü de ekleyin. Çocuk dört harfi de iyi öğreninceye kadar egzersizlere devam edin. Sonra, bir harf daha ekleyin. Böylece çocuk harfleri yazmayı öğrenir. Şu şekilde devam edin: Harfi göstermeksizin, kartınızdaki harfe ait olan sesi çıkarın. Çocukta harfi yazsın.

- **Harflerin seslerini birleştirmek**

Kelimeler, farklı harfler ya da sesleri bir araya getirerek oluşturulur. (Örn: k,e,d,i ya da sesleri bir araya gelip ‘ kedi ’ kelimesini oluşturur.) Bunu yapabilme yeteneğine sahip olmak, özellikle bilinmeyen kelimeleri okumak için gereklidir.

Bunu öğrenmenin iyi bir yolu, ‘okuma kartı’ kullanmaktır. Bunun için, bir parça kağıttan dikdörtgen şeklinde bir kısım kesin. Kartı, sadece ilk harfi görünür kalacak şekilde bir kelimenin üzerine getirin ve o harfi seslendirin. Kartı yavaş yavaş sağa doğru kaydırarak kelimeyi oluşturan seslerin her birini tek tek söyleyin. Bunu tüm harfler görününceye kadar sürdürün ve kelimeyi yavaşça okuyun. Sonra, tüm kelimeyi normal bir hızda okuyun. Çocuğa kelimeyi anlayıp anlamadığını sorun.

- **Kelimeleri hecelerine ayırmak**

Kelimeleri hecelerine ayırabilmek, okuma (ve yazması) için çok yararlıdır. Heceler, kelimelerden daha rahat algılanır.

Çocuğunuza, kartlar ya da bilgisayar yardımıyla hecelerine ayrılmış kelimeler verin. Heceleri kullanarak cümleler ya da kısa metinler yazın ve çizgilerle birleştirin. Heceler, sözlüklerde de çizgilerle ya da bazı noktalama işaretleri ile bölünür.

- **Okuma pratiği için daha fazla alıştırma**

Okuma hızını arttırmak için, çocuk sık kullanılan kelimeleri kolayca okuyabilmeli. Bu sık kullanılan kelimelerin bir listesini yapın ve çocuğunuz kelimelerin üzerinden geçsin, bu şekilde çocuk sözcüklere daha alışkın olacak. Başlangıçta liste heceleri, benzer kelimeleri (örn: yat, tat, kat), ortak sesleri olan kelimeleri içerebilir. (örneğin: ‘se’ ile başlayan kelimeler.) saat tutun ve çocuğunuzun yanlışlarını not edin. Çocuğun kaç kelimeyi doğru okuduğunu vurgulayın! Her gelişme çocuğunuzun güdülenmesini arttıracaktır.

Metinler çocuğunuzla birlikte okurken, ‘zor’ kelimeleri (Örn: bilinmeyen veya uzun kelimeleri) renkli bir kurşun yada tükenmez kalemle işaretlemek faydalı olur. Bunları tamamlayınca, metinle uğraşmaya başlamadan, kelime öğrenmek için kart okuma yöntemini kullanın.

- **Okuma parçaları için farklı ipuçları**

Eğer çocuk okurken yanlış yaparsa, sinirlenmek, şok olmak veya çocuğu cezalandırmak gibi davranışlardan kaçınmak önemlidir. Çocuk, okurken hata yapmanın normal olduğunu bilmelidir. ‘hata’ yerine ‘yanlış okuma’ sözcüğünü kullanmaya çalışın. Yanlış okuduğunda çocuğa bunu fark etmesi ve yanlışlarını kendi düzeltmesi için yardım edin. Yanlış olduğunda, ‘dikkat’ deyin ve yanlış okunmuş kelimeyi işaret edin. Çocuk kelimeyi tekrar okumalıdır. Çocuğa kelimeyi hecelere bölerek veya zor bir harf göstererek yardım edin. Eğer çocuk kelimeyi hala okuyamıyorsa, o zaman doğrusunu siz söyleyin. Çocuğunuzun, onu mazur gördüğünüzü bilmesi ve üzerinde baskı hissetmemesi önemlidir. Bu yüzden, yanlış okunan her kelimeyi söylememek bazı durumlarda daha iyi olabilir. Okumanın bir zevk olması için çocuğun başarıları ve okumanın eğlenceli yanları vurgulanmalıdır.

- **Metinlerin seçimi**

Okuyacağı kitabı ona seçtirirseniz, çocuğunuz okumaya daha istekli olur. kitabın konusunun çocuğun ilgisini çekmesi ve içindeki resimleri vs. sevmesi önemlidir. yayınevlerinin sunduğu büyük yazılı, kısa cümleli, resimli kolay anlaşılır bir çok kitap vardı. bütün bir cümlelerin aynı satırda olması da faydalıdır. Çocuk, belli araştırmaları tamamladıkça veya herhangi bir metin ya da kitap okuduğunda bunları bir okuma günlüğüne mutlaka not edin. böylece başarıları bir bakışta görürsünüz.

- **Kelimelerin yazımında çocuğunuza nasıl yardımcı olabilirsiniz?**

Yazmak, disleksik çocuklar için stresli ve zor olabilir. Bu yüzden, alıştırma yapmak için ayrılan süre, gereğinden fazla olmamalıdır. Bu gerçekte uyumlu olarak, aşağıdakiler, yapılması sadece bir kaç dakika alacak alışırtmalardır ve bu yüzden özellikle disleksik çocuklar için uygundur.

- **Kelime alıştırtmaları yapmak**

Kelime yazımı alıştırtmaları yapmak için, birçok anne - baba, çocuklarına metinleri aynen yazdırırlar. alıştırtma yapmanın en iyi yolu bu, değildir. kelimeleri bir kaynaktan kopyalatmak, metin dikte etmek kadar faydalı değildir. En çok kullanılan yöntem, metinleri dikte edip öğrencilere yanlış yazdıkları kelimeleri bir kaç kez daha yazdırtmaktır. fakat bu uygulamanın 2 dezavantajı vardır:

- Sözcük yazımında en başarısız olan çocuk bile metinlerde geçen sözcüklerin büyük bir kısmını doğru yazar. Bu sözcükleri tekrar tekrar yazmaya gerek yoktur. Bu sizin, başka işlere aktarabileceğiniz zaman ve enerjinizi alır.
- Hatalı yazılmış sözcüklerin sistematik olarak 2, 3 günü aşacak şekilde tekrar edilmesi gerekir. Bir günde bir kaç kez tekrarlamak gelişmeyi sağlamaz.

Yurt dışında yapılan bir araştırmaya göre, bu hataların yüzde 20'si en çok kullanılan 100 kelimede (örneğin ile, o, orada) yapılıyor. En çok kullanılan 200 kelime bütün yanlışların % 10'unu oluşturuyor. Bu kelimeler üzerine alıştırtma yapmak oldukça faydalıdır. Bu hataların bir sonraki seferde dikte ederken ve kompozisyon yazarken ortaya çıkma olasılığı yüksektir. Bu kelimeleri internette bulabilirsiniz. Çocuğun yaşına bağlı olarak, her seferde 5 ila 15 kelime ile alıştırtma yapılabilir. Bir çok alıştırtma çeşidi vardır. Evde kullanılmak üzere bir kart kutusu önerilir. Her kartın üzerine bir kelime yazılır. Kartlar karıştırılır kelimeler ard arda dikte edilir. Çocuğun, kelimenin anlamını daha kolay hatırlamasını sağlamak için, her kelime, bir cümle içinde kullanılır. Fakat çocuk, sadece alıştırtması yapılmış olan sözcüğü yazar.

Örnek ; Sesli okuyacağınız cümle : Ağaçtan elma düştü - elma

Çocuğunuzun yazması gereken kelime: elma

Kelimeyi yazdıktan sonra, çocuk, karta bakar ve kelimenin doğru yazılıp yazılmadığını kontrol eder. doğruysa, kartın üzerine artı işareti koyar. Eğer hatalı yazdıysa, kart üzerine eksi işareti koyar ve kelimeyi tekrar yazar. Eğer çocuk, kelimeyi her seferinde (farklı günlerde) doğru yazdıysa, kart bir kenara konur ve yeni bir kart alınır. Kenara konmuş kelimelerin hepsinin, o andan itibaren doğru şekilde yazılacağını düşünebilirsiniz fakat malesef, durum sandığınız gibi değildir. Başarı kotası %60 ile % 80 arasındadır. Kenara konmuş sözcüklerden biri, alıştırtma ya da dikte sırasında hatalı yazıldıysa o zaman kelime için yukarıdaki alıştırtma tekrar yapılır. Eğer 300 kelimelik bir liste tamamlandıysa, çocuğun bir alıştırtma sırasında yanlış yazdığı başka kelimeler seçebilirsiniz. Kelime seçiminde 2 kriter dikkate alınmalıdır;

1. çocuk kelimeyi yanlış yazdı mı, yazmadı mı ?
2. yanlış yazılanlar metinler de sık geçen sözcükler mi ? (sizin kendi öznel yargınıza göre)

• Yazım kuralları

Genellikle kitaplar, çocuklar için hiç faydası olmayacak yazım kuralları içerir. Bu kuralların istisnaları da çoktur ya da bunlar çocukların henüz öğrenmedikleri bilgiler içeren kurallardır. Öte yandan; çok faydalı olan kurallar da vardır. Örneğin :

1. Özel isimler, büyük harfle başlar. (Türkiye, Ankara, Türkçe gibi)
2. Cümle sonlarına nokta konur. (Bu konuda bir kitap yazacağım.)
3. Dikkat çekilmek istenen söz ve sözcükler tırnak içine alınır. (İnsanın klavuzu 'AKIL' dır.)

• Bilgisayar programları

Günümüzde, okuma ve yazma alıştırmaları yapmaya yönelik birçok bilgisayar programı var. Bilgisayar kullanmak, çocukların güdülenmesini arttırmak için önerilebilir. Fakat, bilgisayar programlarını çok dikkatli seçmek gerekir. Çünkü bazıları yeterince kaliteli değildir.

- ❖ Okuma ve yazma programları aşağıdaki kriterlere göre değerlendirmeleridir.
- ❖ Birçok program, çocuğun oynayacağı ancak, çocuğun kelime veya cümleyi yazmasını gerektirmeyen alıştırmalara sahiptir. Seçilen programın içinde bu tarz oynanan alıştırmalardan çok fazla olmamalıdır: çünkü bunlar yazmayı öğrenmeye gerçek anlamda fayda sağlamazlar.
- ❖ Alıştırmalarda kullanılacak kelimeler, seçilmelidir; çünkü bu kelimelerle, kompozisyonlarda veya dikte ederken sık sık karşılaşılır.

Bilgisayarda ki alıştırmalar anne - baba, ağabey ve ablalarla yapıldığında öğrenmek, çocuk için daha keyifli bir hal alır.

➤ Sıkça sorulan sorular;

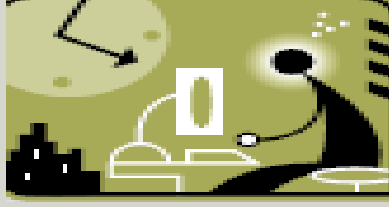
Disleksisi olan çocuklara, öğrenim aracı olarak bilgisayar kullanımını önerir misiniz?
Bilgisayar kullanmak, öğrenimde şiddetle tavsiye edilir. Çünkü bilgisayar:

- güdüler
- çoğunlukla hızlı başarıyı garanti eder
- öğrenenin özgüvenini artırır.
- endişeyi azaltır. (Bilgisayar sakindir)
- bireysel ihtiyaçları göz önünde bulundurur.
- daha rahat bir öğrenme durumu sağlar. (çatışmasız)
- objektif bir dönütü garanti eder.
- öğrenilecek bilginin çoklu ortamda sunuluşunu mümkün kılar.
- el yazısıyla ilgili olan ince motor becerilerinde de sıkıntı yaşayan çocuklarda faydalıdır.
- hiperaktiflik eğilimlerini azaltır.
- öğrenme sorumluluğunu artırır.

Disleksisi olan bir çocuk için bilgisayar kullanımında neler önemlidir ?

- Bilgisayar kullanım talimatları, kısa ve anlaşılır olmalıdır.
- Çocuğun öğrenme tercihlerine göre renk ve fon kullanımı önemlidir.
- Bilgisayar ekranı titreşimsiz olmalı.

Bilgisayar için en iyi yer neresidir ?

- Bilgisayar ekranını pencereye paralel olacak şekilde yerleştirin (ışığın ekrandan yansımaları önleyin)
- Gerekli olduğunda ekran için özel bir ışık kullanın.
- Ergonomik bir sandalye kullanın. (el ile dizler arasındaki açı 90 derece olmalı.)
- Ekrandaki ilk satır, kullanıcının göz hizasından yüksekte olmamalı.
- Bilgisayarda 20 - 30 dakika çalıştıktan sonra; bir ara vermelisiniz. (televizyon seyretmek ya da oyun oynamak için değil, hareket etmek için.)
- Gürültüden kaçının (ses yalıtımı kullanın !)
- İdeal olarak, yazıcı ayrı bir odada olmalı çünkü dikkat dağıtıcı sesler çıkarabilir.
- Bilgisayarda çalışırken ihtiyacınız olan materyaller için bilgisayar çevresinde yeterince boş yer bırakın.

Disleksik çocuğuma uygun yazılımlar alırken nelere dikkat etmeliyim ?

Öğrenme yazılımlarının sayısı oldukça fazladır ve bilgisayar teknolojisi hızla değişmektedir. Bundan dolayı, disleksik çocuklara faydalı olacak ve onları güdüleyecek bir programda şu özellikler aranmalıdır:

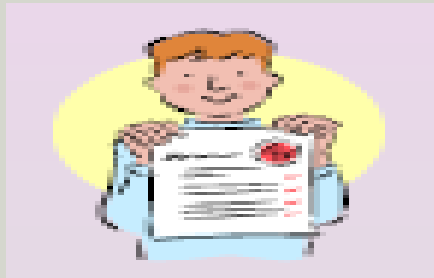
- Açıklamalar kısa ve anlaşılır olmalı
- Fazla vakit kaybetmeden alıştırmalara geçilebilmelidir.
- Herhangi bir anda çalışmalarını kaydedip programdan çıkılabilmelidir. ‘Yardım’ özelliği olmalıdır.
- Eğitim, küçük aşamalar halinde verilmelidir.
- Programın bölümleri seçilebilmelidir.
- Üzerinde çalışılan alıştırmalar değiştirilebilmelidir.
- Aynı alıştırmalar tekrarlanılabilmeli ve hatalar düzeltilebilmelidir.
- Farklı zorluk seviyeleri olmalıdır.
- Program, hataları otomatik olarak kontrol edebilmeli, yanlışları düzeltebilmeli ve dönütler sağlayabilmelidir.
- Program dikkat dağıtıcı unsurlarla dolu olmamalıdır: öğrenme alıştırmalarına odaklanmalıdır.
- Alıştırmaların çıktısı alınabilmelidir.
- Program, kullanıcının kişisel öğrenim hızına göre ayarlanabilmelidir.
- Birçok program için kulaklık gerekir. Kulaklık alırken, ses kalitesinin iyi olduğuna emin olun.
- Programdaki konuşmalar anlaşılabilir olmalı, hızları ayarlanabilmelidir.

Bilgisayar yazılımlarıyla hangi tür alıştırmalar desteklenebilir ?

Bu konuda birçok seçenek mevcuttur. Tavsiye edilen, programların çocuğunuzun kendine özgü ihtiyaçlarına göre ve bir uzmana danışılarak seçilmesidir. Bir program, farklı türlerde alıştırmaları genellikle destekler. Bilgisayar yazılımıyla desteklenebilecek çeşitli alıştırmalardan bazıları şunlardır:

- Fonolojik eğitim programları
- Alfabenin ğrenilmesi
- Hecelerle alışma
- Hafıza kartı alıştırmaları- örneğin kartlar üzerindeki kelimeler çocuğa gösterilir ve daha sonra çocuğun kelimeleri hatırlaması istenir.
- Alıştırmaların renklerle desteklenmesi ve renkleri değiştirebilme olanağı
- Harfleri, harf gruplarını ve kelimeleri renklerle işaretleme
- Görsel uygulamalar (rnek: kelime piramitleri)
- Bir kelimedeki harfleri bulma
- Dudak okuma yardımıyla kelime tanıma
- Cümle yapılarının öğrenilmesi
- Telaffuz programları

UNUTMAYIN !

- Çocuğunuzun ğretmenine hangi programların faydalı olabileceğini danışmayı;
- Yazılımların sadece öğrenime yardımcı olabileceklerini fakat bir eğitmenin yerini tutamayacağını;
- ğrenim yazılımı seçmeden önce, çocuğun kendine özgü ihtiyaçlarının neler olduğunu anlamayı.

NOT : Çocuğunuzun gelişim seviyesine uygun olan yazılımı seçin !

10. YABANCI DİL ÖĞRENİMİ

×

A. GENEL TAVSİYELER

- Çocuğunuzun öğrenme stili nedir? (bölüm 8)
- Çocuğunuz bütün duyularıyla öğreniyor mu ? (bölüm 8)
- Çocuğunuz diller arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlayabiliyor mu?

Örnek:

Ses ve anlam benzerliği

Ses: İngilizce ve Almanca [haus]

Anlam: İngilizce ve Almanca: aynı

Ama yazımları farklı:

İngilizce: house; Almanca: Haus

- Çocuğunuz, konuları düzenli olarak tekrar ediyor mu?
- Çocuğunuz, öğrenilen yabancı dilin kültürünü anlamaya çalışıyor mu? (bir mektup arkadaşıyla yazışmak, tatile gitmek, filmler, yabancı dil konuşan insanlar vs.)
- Okul, yabancı öğrenci değişimine, o dildeki gençlik dergilerine ve filmlerine yönelik tavsiyeler veriyor mu?

B. ÖZGÜN TAVSİYELER

1. SESLER VE HARFLER

- Yabancı dil öğrenirken çocuğunuz bir harfin değişik seslere sahip olabileceğinin farkında mı?

Örnek:

Harf kartları hazırlayın ve her harf için olası bütün sesleri bulun.

Mümkün olan yerlerde, kuralları keşfedin.

- Yabancı dil öğrenirken çocuğunuz bir sesin değişik şekillerde yazılabildiğinin farkında mı?

Örnek:

Yabancı dilin sesleri için bir tablo yapın.

Ses				
İngilizce [ou]	cold	shoulder	show	...
Fransızca [a]	mentir	chanter	blanc	...
Almanca [f]	Ofen	Affe	Vogel	...

MERHABA

GRUEZI

HELLO

HALLO

HOLA

Benzerlikler

Farklılıklar

İletişim : Mektup arkadaşı, Öğrenci değişimi

Bir harf, farklı sesler

Bir ses, farklı harfler

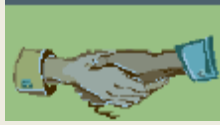
- ✚ Çocuğunuz, anadilinde olmayan harflere yeterince dikkat ediyor mu?

Örnek: İSİM – SES – ŞEKİL (çiz, dokun, yap)

M: İki tane köprüye benzer

- ✚ Çocuğunuz kafiye, deyim ve şarkıların pratiğini yapıyor mu?

CÜMLE KALIPLARI

How are you?

Wie geht's ?

Comment ça va ?

Hoe maakt U het?

Çekçe	káva	láva	tráva	kráva
Katalanca	pruna	bruna	lluna	engruna
İspanyolca	vino	camino	latino	tocino

2.KELİMELER

- ✚ Çocuğunuz yeni kelimeleri nasıl öğreniyor ?

Örnekler:

- Kelime kartları ve zor kelimeler için bir dosya oluşturun.
- Her zor kelime için, her kartın arkasına bir resim çizin. Kelimeler, kalın ve büyük harflerle yazılmalıdır.
- Öğrenmek istenilen kelimeleri içeren hikayeler dinleyin.
(Konuşan kitaplar, televizyon programları, filmler, magazinler vs.) .
- Gözlerinizi kapatın. Düşündüğünüz kelimeleri hissedin, duyun, koklayın, tadın ve görün.

Yeni ses ve harfleri tekrar edin

Deyimleri, tekerlemeleri ve şarkıları tekrar edin

Kafiyeli kelimeler

Yeni kelimeler

🌈 Çocuğunuz yeni kelimeleri öğrenmeye ne kadar uyum sağlıyor?

	   	 1 2	 	 + +
Kaydedin (kelime – boşluk – tekrar aynı kelime).	Dinleyin, bakın, söyleyin ve gösterin ya da canlandırın (örn: hareketle).	Dinleyin ve kasetçalarla birlikte tekrar edin.	Kelimeleri, rahat bir pozisyonda ya da yürürken dinleyip söyleyin.	Dinleyin, heceleyin, söyleyin, yazın ve kıyaslayın.

- Kelimleri hatırlamak: yukarıdaki şekilde tekrarlar yapın.
- Az sayıda kelime öğrenerek devam edin.
- Kelime türevlerini öğrenin: ‘act, active, action’

🌈 Çocuğunuz kelimeleri doğru yazmayı nasıl öğrenebilir?

Örnekler:

- Kelimelerin harflerini alın ve bir hikaye uydurun

C em,
O kulda
A rkadaşıyla
T artıştı

- Kelimeyi çerçeve içine alarak ve aynı zamanda yüksek sesle söyleyerek, onun şekline bakın.

happy

Çok zor kelimelerin çevresine resim çizin.

- Kelimleri ya da kelimelerin bir kısmını şekillere dönüştürün.

m 😊 😊 n

- Bir kelimedenden yeni kelimeler türetin ve bu şekilde çalışırken renkler kullanın. teacher

teaching

- Sözlük kullanın (resimli olanlar tavsiye edilir)

Kelimeleri hatırlamak

İşitmeyi kullanmak

- deyimler
- kafiyeler
- heceler

Görmeyi kullanmak

- Bakın, söyleyin, yazın, kontrol edin.
- Kelimenin, zıt renkli bir fonda yazılı olduğunu hayal edin.
- Resim kullanın.

Dokunma duyusunu kullanmak

- Kuma, halıya yazın.
- Taşları kullanarak kelimeler oluşturun.
- Bilgisayarda yazın.

Kelimeleri belli bağlamlarda kullanmak

(kısa hikayeler içinde)

- ✚ Çocuğunuz yabancı dil öğrenirken düzenli ve düzensiz çekimli fiilleri nasıl öğrenebilir ?

Aşağıdaki sırayı izleyerek listeler yapın:

- Zamanlara göre çekimler
- Aynı yapıları bir araya toplayın (Örn. Aynı şekilde bitmesine göre 'grew' , 'blew' vs.)
- En önemli yapıları tekrar edin.
- Sınavdan hemen önce, kişisel listenizden tekrar yapın.

Alıştırma : Yabancı dil öğrenirken düzensiz çekimli fiilin master halini söyleyin. Çocuğunuz ikinci halini söylesin.

İngilizce	Türkçe
to buy — bought	satın almak - aldı
to sell — sold	satmak - sattı

3.DİLBİLGİSİ KURALLARINI GÖSTERMEK

- Adım adım: İlerlemenin yolu, kuralları basit, kolayca formüle edilmiş parçalara bölmektir. (reçete gibi)
- Bu parçalar bir şekilde birbirlerinden ayrılmalıdır. (çizgi, kalıp, farklı bir sayfa ile)
- Her adıma bir resim yada sembol eşlik etmelidir. (Yaratıcı bir çocuk bunları kendisi tasarlayabilir.) Yeterince boşluk bırakmayı unutmayın.
- Her kural için farklı bir renk kullanın.
- Anadilde açıklamalar sunun ve bunları çocuğa yüksek sesle tekrarlatın
- Çocuğunuzun hatırlamasına ve kuralları öğrenmesine yardım edecekse grafikler ve komik resimler çizin.
- Gerekliyse metni birleştirin.
- Zor kurallar için bir tablo yapın ve çocuğun ihtiyacı olduğu sürece görünür bir yerde kalmasını sağlayın.

- ✚ Çalışma kağıtları öğrenmeye destek olabilir:

Bütün çalışma kağıtları, özellikle de sorular şu özelliklere sahip olmalıdır:

- harfler büyük yazılmalıdır (bilgisayar fontu: 12-14)
- sayfa etkin kullanılmalıdır (sayfa fazla dolu olmamalı, başlıklar kısa olmalı, satırlar arasında boşluk bırakılmalıdır)
- Arka planlar ile yazıların renkleri iyi seçilmelidir.

ADIM ADIM

RENKLERİ KULLANIN!

Düzenli fiil:

Cook

Cooked

Düzensiz fiil:

Go

Went

Gone

TABLolar

ÇALIŞMA KAĞITLARI

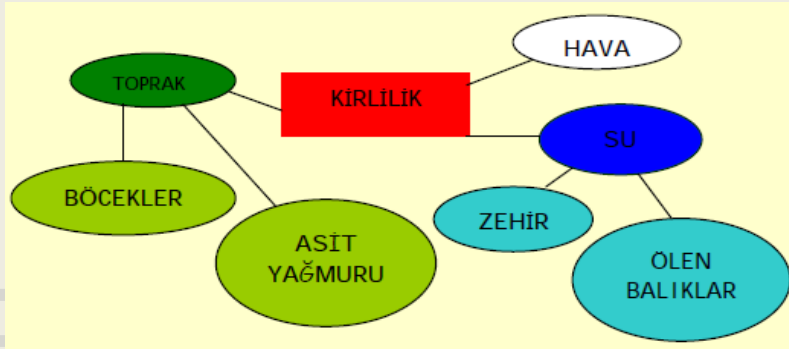
Bütün çalışma kağıtları; kolay anlaşılır ve iyi düzenlenmiş olmalıdır.

- Kuralları bir dosyaya toplayın böylece ihtiyacınız olduğunda onları nerede bulacağınızı bilebilirsiniz.
- Yabancı dil öğretmeni, Türkçe öğretmeni, anne-baba ve çocuk arasındaki iletişim çok önemlidir.
- Yabancı dilde iletişim kurarken dilbilgisi kurallarına yoğunlaşmayın.

4.METİN YAZIMI

- Grafikler oluşturarak fikirlerinizi toplayın. (Kavram haritaları)

- Yazmak için stratejiler

Örnekler:

Çocuk; (1) size ne yazmak istediğini söylemeli, (2) hikayeyi yazmalı ve (3) anahtar kelimeleri işaretlemeli.

Bundan sonra çocuk aynı metni tekrar yazmalı ama

- kısaltılmış şekilde
- başka bir insanın bakış açısından
- fikirlerin sırasını, yer ve zamanı, vs. değiştirerek
- Dokümanın türünü değiştirerek: gazete, İnternet, röportaj, mektup, vs.

Son olarak; metinler karşılaştırılabilir.

Metinlerin biçimlerine dikkat edin

(paragraflar, boşluklar, vs.)

DOSYA

İLETİŞİM

GRAFİKLER
KAVRAM
HARİTALARI

YAZMA
STRATEJİLERİ

METİN

- ✓ Giriş
- ✓ Ana fikirler
- ✓ Tartışma
- ✓ Sonuç

5.METİNLERİ OKUMAK VE ANLAMAK

- **Yabancı dilde bir metni okumak için ne gibi stratejiler kullanılabilir?**

-Konu üzerine düşünün:

- Metin ne ile ilgili?

- Bu konu hakkında daha önce bir şey duydunuz mu?

- Konuya dair hangi kelimeleri biliyorsunuz?

- Konu hakkında makale, kitap ve İnternet taraması yapın.

- Konu hakkında önceden en iyi yolu bulun. (rahat pozisyon, iyi ışıklandırma, kaynaklara yakınlık, dikkat dağıtacak şeylerden uzak olmak)

İnternette, makalelerin daha büyük çıktıları alınabilir.

- **Yabancı dilde bir metni anlamak için ne gibi stratejiler kullanılmalıdır?**

- Eğer bir teyp ya da video dinliyorsanız, hikayeleri birden fazla kez dinleyin ve her yeni fikir için semboller yaratın; sonra da, her sembol için bir kelime bulun.

- Sessiz ve yüksek sesle okumayı bir arada kullanın. Yüksek sesle okumak metnin anlaşılabilirliğini artırır.

- Metne resim ve grafikler ekleyin. Altlarına kısa cümleler koyun.

- Önemli kısımların altını çizin.

- Metni sadeleştirin.(daha kolay kelimeler, daha kısa cümleler kullanarak)

- **Metinle ilgili soruları cevaplamak için ne gibi stratejiler kullanılmalıdır?**

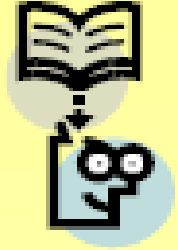
- Renkli kalemler kullanın.

- Her soruyu dikkatlice okuyun ve onları farklı kelimelerle ifade edin.

- Her sorunun cevabını işaretlemek için farklı renk kullanın.

- Bir arkadaşınızla metin hakkında konuşun.

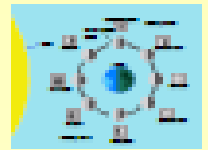
Yenileri, eski bilgilerin üzerine inşa edin

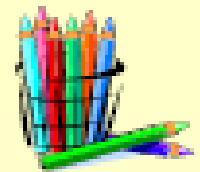
Resimler ekleyin

Grafikler yapın

Renklerden yararlanın

12. OKUL SONRASI YAŞAM

Çocuk okulu bitirdi. Peki, şimdi ne yapacak ?

- Disleksisi olan kişiler için yeteneklerini avantaja dönüştürebilecekleri birçok iş mevcuttur.
- Disleksisi olan kişiler, çoğunlukla çok yaratıcı ve teknik yetenekleri yüksek kişilerdir. Çoğu, yönetimde veya teknik, yaratıcı ve sosyal yönleri ağır basan mesleklerde başarılıdır.

Profesyonel kariyer tavsiyeleri

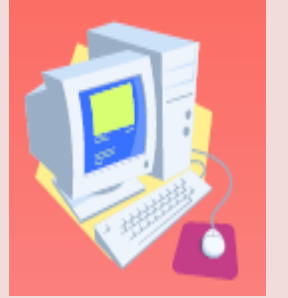
- Meslek seçerken, iyi tavsiyeler almak önemlidir. Bu durum, insana karar verirken ihtiyaç duyacağı güveni verebilir.
- Bireysel tercihler dikkate alınmalıdır.

Okuldan hayata başarılı bir geçiş için anne – babaların rolü

- Anne – babalar çocuklarına şu konuda yardımcı olabilirler:
- Öğrenme kapasiteleri ve ihtiyaçlarının daha fazla farkında olmaları konusunda
- Kapasitelerini zayıf oldukları alanları aşmaya ve onların üstesinden gelmeye yönelik kullanmaları konusunda
- Okulda ve işte çocuğun kontrolü kaybetmemesi konusunda
- Gönüllü işler, yazı işleri veya yarı zamanlı işler aracılığıyla ilgilendikleri ve yetenekli oldukları işleri bulmaları konusunda
- Esnek ve sabırlı olmayı öğrenmeleri ve kendilerini doğru rotadan saptıracak geçici hayal kırıklıklarına izin vermemeleri konusunda dikkatli olmalılar.

OKUL SONRASI

HANGİ MESLEK?

ANNE-BABANIN ROLÜ

Okuma – Yazma

- Disleksisi olan bazı yetişkinler, maalesef, tam olarak teşhis edilemiyor ve bundan dolayı disleksilerinin ne düzeyde olduğu tam olarak değerlendirilemiyor. Okuma – yazma becerileri de, gündelik yaşamın gerekleriyle başa çıkmak için yeterli olmayabiliyor.
- Ama bu durumdaki kişilerin artık, yetişkinler için açılan kurslarda, okuma – yazma ve matematik becerilerini geliştirmeleri mümkün hale gelmiştir.

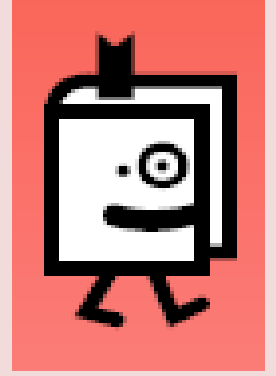
Disleksisi, yaşam boyunca sorunlara neden olur mu ?

- Her ne kadar, genellikle öğrenme yeteneğine yaptığı olumsuz etki açısından düşünsek de, disleksi yaşam boyu birçok soruna neden olur.
- Disleksisi olan ergenler ve genç yetişkinler dahi, okuma – yazma, matematik, organizasyon, zaman yönetimi, detayları hatırlama gibi alanlarda sıkıntılar yaşayabilir.
- Disleksisi olan ergenler ve genç yetişkinler; alternatif öğrenme yöntemlerinden, özel stratejilerden ve teknolojiye faydalananarak başarılı olabilir.
- Disleksisi olan gençler insanlar, her ne kadar, yetişkinliğe geçiş döneminde bir takım zorluklar yaşasalar da, organizasyon yeteneklerini geliştirmek için yardım almaları ve anne – babanın olaylara esnek ve sabırlı bir şekilde yaklaşması, onlara önemli derecede yardımcı olur.

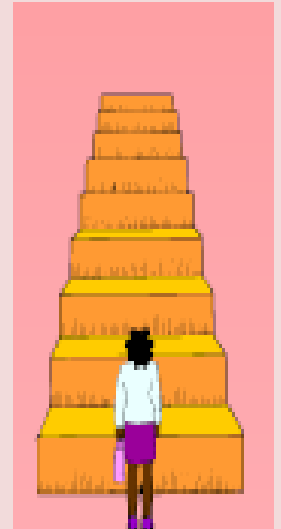
OKUMA

YAZMA

MATEMATİK

**DİSLEKSİ, YAŞAM
BOYUNCA
SORUNLARA NEDEN
OLABİLİR.**

13. DİSKALKULİ

GİRİŞ

Öğrencilerin; kısa süreli bellek, sıralama, bilginin organizasyonu ve bilgi işleme hızında yetersizlik gibi kimi sorunlar yaşamasına neden olan bilgi işleme sorunları, matematiğin birçok alanında da sıkıntı yaratabilir. Bu durum, çoğunlukla **diskalkuli** kavramı ile tanımlanır.

ZORLUKLAR

Diskalkulisi olan öğrenciler tarafından yaşanan zorluklar genellikle şu konularla ilgilidir:

- Sayılararası bağların kavraması
- Çarpım tablosunun öğrenilmesi
- Yönsel kavramların anlaşılması
- Zamansal ve mekânsal kavramlar
- Sıralama problemleri
- Yönelim – birçok farklı işlem gerçekleştirmek zorunda olmak kafa karışıklığı yaratabilir
- Mekânsal farkındalık
- İşaretlerin karıştırılmasına neden olan görsel hatalar
- Zihinsel aritmetik (sayı/ sembolleri içeren kısa süreli zihinsel işlemler)

Matematiğin de kendine ait bir dili vardır ve birçok sorunun kökeninde yatan şey bu özellik olabilir. Ayrıca, daire ve eşittir gibi kelimeleri içeren genel matematik terminolojisine yabancı olunabilir. Bir sınıftan ‘ eşittir’ sözcüğünü tanımlamaları istendiğinde, birçok farklı dönütle karşılaşmak ve bunların en yaygınının ‘yanıt’ kelimesi olduğunu görmek ilginçtir. Hesaplamalarda kullanılmadan önce, bütün bu sözcüklerin anlamlarının net bir şekilde kavranması gereklidir.

Çocuklar için, soruları daha da karmaşıklaştıran, aynı matematiksel işlemin çeşitli şekillerde ifade ediliyor olmasıdır; **çarpı, kere, çarpım veya toplama, art, toplam** gibi kavramların varlığı gibi.

DİSKALKULİ

Bilgi işleme sorunları

ZORLUKLAR

(örnekler)

ÇARPMA

ZAMANSAL KAVRAMLAR

BİRBİRİNİ TAMAMLAYAN PARÇALAR

Matematik, birbirleriyle ilişkili/ardışık bir yapıya sahiptir. Bir bütün oluşturmak için parçalar birbirinin üstüne inşa edilir. Bütünü bilmek, bir kişinin parçaları daha çok anlayarak düşünülmesini sağlar ki, bu durumda kişinin bütüne dair bilgisini arttırır. Ayrıca, bütünü bilmek, bir kişinin parçaların karşılıklı ilişkisini, sıralanışını ve birbirlerini destekleme şekillerini anlamasını sağlar.

DOĞRU SIRAYLA ÖĞRENİN!

Temel sorun, sembolleri temsil ettikleri işlemlerle ilişkilendirmek olduğu için, önceden hazırlanmış materyaller yardımıyla işlemleri yapmak öğrencilere kolaylık sağlar. Yapmış olduğu işlemlerin sembolik olarak nasıl ifade edileceğinin, daha sonra çocuğa gösterilmesi gerekir. Diskalkulisi olan öğrenciler 'isimlendirmekten' çok 'uygulamakta' başarılıdır; uygulamaya dayalı bir temel, bundan ötürü gereklidir. Hazırlanmış materyaller kullanmanın avantajı; bu yöntemle, 'uygulama' nın 'isimlendirme' den önce gelmesinin garanti edilmesidir.

Bu sıra tersine çevrildiği takdirde; diskalkulisi olan çocuk, kafasını karıştıran ve nasıl kullanacağını bilemediği semboller ve teknik terimlere boğulmuş olur. Ancak, konunun temelleri 'uygulama' larla atıldığında; soyutlamalar, genellemeler ve yeni keşifler gelebilecektir.

Diskalkulisi olan öğrenciler, sayılar arasındaki ilişkileri arkadaşlarına göre daha zor anladıklarından, öğrenmede somut materyalleri arkadaşlarına göre daha uzun süre kullanırlar.

DUYULARLA ÖĞRETME

Diskalkulisi olan öğrencilere matematik öğretirken, dil öğretiminde uygulanan duyularla öğretim yöntemleri (görsel, işitsel, tensel, kinestetik) matematikte de uygulanabilir. Örneğin; yeni matematiksel kavramlar ve işlemler; çocuğa somut materyaller, grafikler, resimler ve sözlü açıklamalar ile tanıtılmalıdır. Sonra, öğrencinin işlemleri, komutları vs. kendi kelimeleriyle ifade etmesi sağlanmalıdır. Başarı, her aşamada kontrol edilmelidir. Bir konu tamamen öğrenilmeden bir diğerine geçilmediğine emin olunmalıdır.

MATEMATİĞİN, BİRBİRLERİYLE İLİŞKİLİ PARÇALARDAN OLUŞAN BİR YAPISI VARDIR.

DOĞRU SIRA

UYGULAMAK

İSİMLENDİRMEK

AKIL YÜRÜTMEK

DUYULARLA ÖĞRETME BÜTÜN DUYULARIN YARDIMI İLE ÖĞRENME

14. DİSLEKSİK ÇOCUKLARIN HAKLARI

Disleksik çocuklar, Özel eğitim Gereksinimleri olan öğrenciler grubuna dahildir. **Çocuk Hakları Sözleşmesi** tarafından güvenceye alınan temel hakları şöyle ifade edilmektedir:

- Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle (...) (Madde 28)
- Taraf Devletler, çocuk eğitiminin aşağıdaki amaçlara yönelik olmasını kabul ederler;
a) Çocuğun kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yetilerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi; (...) (Madde 29)

(http://tr.wikisource.org/wiki/%C3%B7ocuk_Haklar%C4%B1_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi)

Üstteki maddeler, her çocuğun şu haklara sahip olduğu anlamına gelir:

- ✓ Kendi 'Özel Eğitim İhtiyaçları' na dair tanılara erişim
- ✓ Ders programının ve eğitim yöntemlerinin kendisine uyarlanması
- ✓ Beklentilerin çocuğun yeteneklerine göre kendisine uyarlanması
- ✓ Haklarına saygı gösterilmediği takdirde, anne – babasının özel bir kişiye / kuruma başvurusu.

ÇOCUK HAKLARI SÖZLEŞMESİ

TEMEL HAKLAR